

NHI-THIÊN-ĐƯƠNG

Adr. Télégr :
NHI THIÊN ĐƯƠNG
CHOLON

ĐẠI DƯỢC PHÒNG
38, Rue de Canton, 38.- Cholon

Giấy thép mới
Số 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này :

1. — Sâm-nhung-bổ-nguyên vệ-sanh-huôn	Hộp kiến 1 huôn lớn giá 1\$00 Hộp kiến 2 huôn lớn giá 1 00 Hộp kiến 4 huôn nhỏ... 1 20 Hộp cây 2 huôn gá là. 0 60 Hộp cây 4 huôn 1 20	30. — Vạn-ứng-phát-đơn ve lớn 0\$40 ve trung 0\$40 gói nhỏ giá ..... 0 05 31. — Lục-vi-đi-hàn-huôn mỗi hộp giá là. .... 0 30 32. — Tỳ-tạ-bát-vi-huôn mỗi hộp giá là. .... 0 35 33. — Pô-gi-đi-bát-vi-huôn mỗi hộp giá là. .... 0 40 34. — Đâu-đâu-khổ ve lớn gá là 0\$40 ve nhỏ giá là. .... 0 10 35. — Ngoại-khoa-trừ-độc-tây mỗi ve giá là. .... 0 20 36. — Chấn-phách-sinh-cơ-an (thuốc rửa ruột) mỗi ve 0 20 37. — Nha-thở-giợc-thủy (thuốc đàn rá g) mỗi ve 0 20 38. — Trật-đầu-nữa (h ợc bị đánh tét và té cây) mỗi hộp 2 huôn giá là ..... 0 50 39. — Ngoại-khoa-Trung-hiêu-dầu mỗi ve lớn giá là 0\$40 ve nhỏ giá là. .... 0 20 40. — Đả-xô mỗi ve giá là. .... 0 20 41. — Bông-gòn thuốc giá mỗi gói là. .... 0 20 Hộp gám 2 huôn giá là. .... 0 50 Hộp gám 4 huôn giá là. .... 0 80 Hộp cây mun 2 huôn giá là Hộp cây mun 4 huôn giá là 1 00
2. — Phụ-khoa-kim-phụng-huôn mỗi hộp giá là. .... 1 00 3. — Thân-hiếu-phát-lãnh-huôn mỗi gói giá là. .... 0 16 4. — Khai-vi-bánh ca-ni-tích mỗi gói giá là. .... 0 10 5. — Vạn-ứng-nhi-thiên-dầu nhỏ ve là. .... 0 26 6. — Nhi-khoa cấn cơ tán mỗi gói giá là. .... 0 25 7. — Vạn-ứng-hóa-dâm-chi-khái-tả mỗi gói giá là. .... 0 15 8. — Thân-hiếu-nhân-được-thủy mỗi gói 180 ve nhỏ 0 30 9. — Sơu-tộc-linh-độc mỗi ve thuốc nước và huôn giá là. .... 3 00 10. — Bạch-trược-cao mỗi thố giá là. .... 0 60 11. — Tế-sanh-được-thủy mỗi ve giá là 0\$10 mười ve giá là ..... 0 90 12. — Sát-nha-hương-phấn (Thuốc bột để dính răng) giá mỗi thố ..... 0 30 13. — Du-ong-tán-ninh-thận (Hộp giấy 6 huôn giá. huôn ..... (Hộp cây mun 6 huôn giá 1 00 14. — Sâm-nhung-bổ-thận (Hộp giấy 6 huôn giá. huôn ..... (Hộp cây mun 6 huôn giá 1 00 15. — Trán-châu-phần mỗi thố giá là. .... 0 35 16. — Tỳ-tạ-lộ mỗi ve giá là. .... 0 50 17. — Phụ-phát-phát-lãnh-huôn mỗi ve giá 0\$10 mười hai ve ..... 1 00 18. — Bồ-phê-chi-khái-huôn mỗi 0\$10 mỗi hộp giá là 0 10 19. — Vạn-ứng-nhi-pi-át-trà mỗi gói giá là 0\$10 mỗi hộp mười gói giá ..... 0 55 20. — Dạ-độc-được-cơ mỗi thố giá là. .... 0 30 21. — Nữ-tiên-cao mỗi thố giá là. .... 0 80 22. — Tiểu-tyc-huôn mỗi hộp giá là. .... 0 50 23. — Tỳ-tạ-hương-huôn mỗi ve giá là. .... 0 40 24. — Sơnb-phát-bá-thổ-giá (dầu xít-tóc) mỗi giá là. .... 0 30 25. — Tiêng-được-cao (thuốc xít-lát) mỗi thố giá là. .... 0 20 26. — Phong-thập-cao-được (thuốc đầu-tức) mỗi bao 1 móng giá. .... 0 20 27. — Kim-sắc-huôn mỗi ve giá là. .... 2 00 28. — Vệ-sanh-Chê-trần-bi mỗi hộp giá là. .... 0 12 29. — Ngoại-khoa-bạch-thọ giu ve lớn 1\$40 ve trung 0\$40 ve nhỏ giá là. 0 25		

Hồn-đương hàng năm giữ một lòng cứu thế lẽ nhân, cho nên chúng tôi sửa soạn năm mà in ra này muốn cứu
vợ SANGH CHH NAM » (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-cha; nếu vi nào có gởi thư, xin th
Bản-lương lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale G. Ansin.

Tirage 1.000 exemplaires

Le Directeur: **NGUYỄN CHÁNH-SÁT,**
C. Secretaire
Luét-mag

NÔNG-CÔ MÍN-ĐÀM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

20e ANNÉE
NĂM THỨ 20
Ngày 13 Janvier
1921

農 賈 茗 談

Số 188
Ngày mồng 5 tháng chạp
NĂM CANH-TUÂN

MỖI TUẦN HẸNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 8 \$ 00 Sáu tháng..... 8 00 Bán ch..... 0 40 Bán năm..... 0 20</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>En an..... 50fr.00 Six mois..... 30 00</p> <p><i>Les abonnements sont payables d'avance</i></p>	<p>F. CANAVAGGIO Fondateur</p> <p>NGUYỄN-CHÁNH-SÁT DIRECTEUR - RÉDACTEUR EN CHEF (Tổng-lý kiêm-Chánh-bút-bộ)</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0m06 de large... 4\$50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 5 au centimètre suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BAO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thư, hoặc đến tại Bàn-quản mà thương nghị.</p>
--	--	--

Direction, Rédaction et Administration: 71, rue Pellerin. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

Chủ bút:

NGUYỄN-THÀNH-ỨC | TRAN-NGUYỄN-GIA

MỤC LỤC

1. Phải làm cách nào cho có hãng tàu.
2. Bắp trồng tại tỉnh Châu-độc.
3. Bắc hời kinh bút.
4. Mưa ruộng lúa tại nước Miên-Điện.
5. Hội chợ Hà-nội.
6. Thợ-nghiệp Nam-kỳ. — Hoàng ân sắc tũ.
7. Bắc-Thành lai tín.
8. Hôn-nhơn. — Lời rao đầu giá.
9. Đông-pháp thời sự.
10. Ai tín. — Lợi cấn tạ.
11. Trình thám tuyền thuyết.

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐU'ỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUẢN-ĐÔNG TỈNH THANH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KY

Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone N° 658

NHỊ-THIÊN-ĐU'ỜNG Phụ-tô LY-TRUNG-HU'ỜN

Phạm lễ khí trời thì hạ xuống, khí đất thì lỏng lẻo, âm dương hiệp nhau mà sanh sản hóa hóa; còn trong nhơn thân cũng vậy, âm dương phải cho đều hòa thì mới được mạnh giỏi sống lâu. Nếu thanh-dương mà sa lỏng, trước âm lại lỏng lẻo, thì trăm bệnh đều nhơn đó mà phát ra, nên phải có thang LY-trung dùng vị phụ-tô và quàn, chế luyện ra mà làm nước, gọi là PHỤ-TÔ LY-TRUNG-HU'ỜN mà trị tai mới thấy công hiệu.

Phạm lễ chưa dương bát túc thì ăn uống chạp uần, đại tiện không tịệt, sôi ruột đau bụng, tay chân bả hoải, sợ lạnh ưa nóng, hay ói nước giã, hoặc sanh chứng rét, trung-khi tiêu hư, hoặc phòng bát tiện; hoặc mạch dĩ yếu v. v. . . . thì phải dùng thuốc này và đại-tao nấu nước uống với nước nướn này.

Hu'ôn PHỤ-TÔ LY-TRUNG này có tác dụng cho u'ông kình-mạch, đạt biểu lý; hệ ai tỳ-vị lạnh yếu, ăn uống chẳng tiêu thì phải uống nó cho nhiều mới thấy công hiệu.

Cứu tôn quang cổ, xin hãy nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu Ông PHẬT của NHỊ-THIÊN-ĐU'ỜNG thì mới khỏi lầm.

GIÁ } Mỗi hộp 2 hu'ôn là . . . . . 0 \$ 20
id 4 id. 0 40

NHỊ-THIÊN-ĐU'ỜNG Vấn ỨC CAO ĐU'ỜNG

Thuốc dán này chuyên trị các thứ ghê độc, hoặc u nhọt, hoặc ung-thư phát bõ, hoặc ca'um-bao g'ũe n'ôm, như'it thiết vô danh từng độc, bất luận lâu mau thấy đều dùng được.

Dùng nó mà dán nơi m'ây chỗ đau, chẳng mấy ngày thì thấy kéo da non, ít ngày thì lành bệnh.

Đầu cho bệnh đau-lâu năm, da thịt lở loét, máu mủ tanh hôi hề dán nó vài ngày thì nó rút hết cái độc ra rồi lần lần gom miệng lành ngay, thiệt là một thứ thuốc dán linh nghiệm như'it thần, không kể cho xiết được.

CÁCH DÙNG

Phải lấy vải mỏng và mịn màng hoặc giấy d'ầu, thoa thuốc dán này vào mà dán mấy chỗ đau, mỗi bữa sớm mai phải lấy nước rửa sạch chỗ dán mà rửa chỗ đau rồi thay miếng khác.

Ki' ăn loại ng'ôn' và thịt d'ẽ, những d'ầu sắc d'ục càng nên xa lánh.

Cứu tôn có mua thuốc chỉ của h'ôn đ'ương, xin hãy nhìn chỗ kỹ cái nhãn hiệu Ông PHẬT-M'ẬP thì mới khỏi lầm đồ giả.

Giá mỗi tờ là . . . . . 0 \$ 30

NHỊ-THIÊN-ĐU'ỜNG NAM PHỤ-BÁC-TR'AN-HU'ỜN

Thuốc hu'ôn này chủ trị đ'ông đ'ờn đ'ờn b'ả, khi suy huyết hư, phổi đau tỳ yếu; v'oc óm u'àng vàng, ăn uống chẳng ngon; da nh'ân lỏng r'ụng, tinh huyết kém nao; mạch dĩ yếu ớt, tay chân b'ả hoải; đau lưng m'ôi g'ôi, xây x'âm m'ây mặt; đ'ờn b'ả đ'ương kình hoặc nóng hoặc lạnh, trời s'ốt không ch'ưng, hoặc s'ang b'ả. khi hư mà sanh ra phù th'ũng v. v. . . . . thấy đều dùng được.

Thuốc hu'ôn này là một thứ thuốc cam ôn đại b'ô; vào tâm thận thì tau h'àng; vào cang phế thì l'ung âm; làm cho khí

huyết thông hành, ngũ tạng điều hòa chẳng hàng chẳng táo, thiệt là một thứ thuốc b'ô đ'ương rất đặc ng'hi; được tánh hòa bình, tiêu trừ b'ả-b'ả; uống nó cho thường ch'ưng nào thì nó càng b'ô ích cho thân thể minh ch'ưng này.

Cứu tôn có mua xin cần cho kỹ cái nhãn hiệu Ông PHẬT thì mới khỏi lầm đồ giả.

GIÁ MỖI HỘP LÀ . . . . . 0 \$ 40

NHỊ-THIÊN-ĐU'ỜNG NHÂN-DU'ỜC-T'AN

Phương thuốc l'ân này đ'ẽ chuyên trị các thứ bệnh nh'âm con mắt, phát đỏ, phát sưng, nh'at đ'ôn, sợ s'ang, cuo đ'ôn có m'ây eo c'ưỡng cứng các thứ bệnh về phong-nhiệt, sanu kh'ôn, chảy nước mắt, hoặc ngứa hoặc đau, xem vật gì cũng không rõ, b'ả này phải nhiều thuốc về cang kình hoa-đ'ộc, cũng phong nhiệt ngoại xâm, mà gây nên vậy; và các chứng bệnh con mắt mà bị rất lợi bay vào, hoặc bị danh bị tu'ông ma s'ưng, cũng như'it thiệt người già cả suy yếu, mà sanh bệnh con mắt, dùng đến thuốc này thấy hiệu nghiệm như'it thần.

Cách dùng: Hòa vào một ít với nước nấu chín hay là s'ữa người, rồi lấy cọng tiêm b'ức ch'âm ma đ'iền vào con mắt, mỗi ngày bốn năm lần.

GIÁ MỖI VE LÀ . . . . . 0 \$ 10

B'ô t'ực muốn cho vui thì phải có c'ưu b'ết hiệu Tisane Marquis de Bergery demi sec.

Có một mình hàng Denis Frères số 17 phố nhà thời.

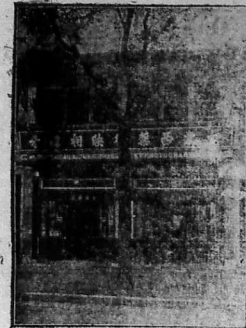

Chủ nh'ôn, Đ'Ô-KH'AI-QUANG
c'ân kh'ôn.

TIỆM CHỤP HÌNH
VÀ
TR'ÔNG R'ANG
HIỆU

ĐẠI-Đ'ÔNG

Số 49 và 51 đường Duperré ở
ngang gare xe lửa Saigon-Cholon

Tiệm Đại-Đ'ông.

Tại tiệm tôi chụp hình rất có danh, hình chụp rõ ràng, nước thuốc xinh đẹp mà lại lâu phai; hệ cứu tôn chụp thử một lần rồi sau ắt chẳng đi tiệm khác; thiệt khéo hạng như'it.

Tiệm tôi có bán đủ thứ giấy chụp hình, như giấy láng người (citrate), giấy hiệu Bromure v. v. . . Bán sỉ và bán lẻ.

Ài m'ươn r'ừa kiên b'ình, ài m'ươn phơi b'ình cứng lạnh h'ết.

Cũng có thầy tr'ông r'ang, nh'ỏ r'ang và b'ịch r'ang, mau m'ẩn lệ làng, chẳng hề đau đ'ớn, ít ai bì k'ip; có bảo ki'ết lâu hư.

Từ ngày khai tiệm đến nay đã có nhiều người khen ngợi. Đ'ồ t'ốt giá r'ẻ, ít chỗ d'ám bì; Xin cứu tôn chi'ếu c'ó.

Đôi lời bình-luận về nghề làm đồng-hồ (BÊN NƯỚC SUISSE)

It có công-nghệ nào mà chúng ta thường thấy kép-công như nghề làm đồng-hồ vậy. Sự kép-công đầy đủ bởi vì mỗi cái đồng-hồ cần phải chứa nhiều máy-móc nhỏ-nhỏ.

Trót ngoài ba thế-kỷ, tạo-công đã lưu-tâm kê-cứu cho nghiệp mình được tinh-xiêu, nên chế ra nhiều kiểu đồng-hồ, nhỏ lớn khác nhau. Bởi ban sơ chưa có nhà-máy lớn, thì tạo-công ai ở nhà máy mà chuyên-luyện. Lần thì cái cơ-nghệ ấy trở nên đố-mò mà lại dùng theo lối kim-thời-nữa. Bọn mới bày ra nhiều máy, công nhỏ để thay thế dần dần nhưng phần việc mà lúc ban-sơ phải làm bằng tay.

Song ra máy hãng lớn-lao lực nhớt, tôi chỉ có đồng « LA FAVANNES WATCH Co CYMA » chế ra nhiều thứ máy tự-chuyên luyện là khéo-léo và đúng-đang là thường, người cũng đồng cho là cực-kỳ siêu-nghệ. Toàn cả nước Suisse thì có hãng mới vừa mới trên đây, rất day công, trong máy thế-kỷ tam-tới mà chế được nhiều thứ đồng-hồ thượng-hạng, mà giá bán lại rẻ vô cùng, dân-nghèo hạng cũng mua dùng được cả. Bởi nhờ các tay thợ tay bằng rất tinh nghệ, như là thợ làm về đồng-hồ, thợ về công thợ chạm-lặng bàn tay khéo-léo tài giỏi. Chúng tôi dám chắc rằng chủ nhà bạn bị kẹp. Tôi nói chỉ hạng thợ ráp máy thì đâu mới máy trong cái đồng-hồ cũng tin-chuyên.

Việc cần-nhuần của người dùng đồng-hồ là phải biết lựa thứ đồng-hồ cho thật tốt, mà nếu mua được thứ tốt thì muốn giữ phải rất kỹ. Cũng có nhiều người thì không biết trong nghiệp mình, cứ mới mua đặt lại, nên làm đồng-hồ xấu rồi gạt chur-tôn mà bán, thế thì chur-tôn phải coi chừng lấy.

Về lối dùng đồng-hồ cũng phải tùy theo phong-thủ, như coi đồng-hồ tay thì về nhớt-dầu nên chur-tôn có đồng nó, là phải mua thứ thượng-nhiên thì giữ khác mới dùng cho; cho hạng có đồng-hồ lớn thường chàng bao cho dùng lâu được.

Chúng tôi dám hứa rằng: những đồng-hồ làm tại hãng « LA FAVANNES WATCH Co CYMA » trở đều tốt thượng-hạng đáng cho chur-tôn mua mà dùng.

Hãng này danh nổi khắp cả toàn-cầu mà những kiện nào có đại-danh cũng đều mua chừa đừng bán lại. Nương chúng tôi cần phải nhắc chừng chur-tôn rằng: Khi mua phải xem cho có BỐN HIỆU nhỏ làm để giữ-giới.

Montre de précision Cyma Favannes Watch Co

Tại SAIGON BÂY NƠI TIỆM « KỶ JUN CHONG KÝ » CŨNG CÓ BÁN

Tiệm khác con dấu

Kính trình cùng quý-khách đáng rõ, tiệm tôi trước ở số nhà 85 phố đường Calinat và số 130 đường Pellerin, thì công nghệ của tôi đã thành-khánh bấy lâu nay, cũng nhờ ơn lức chất chur-quê từ chừu ở.

Nay tôi đã dọn lại số 98 cũng đường Pellerin, vẫn chuyên nghề khắc con dấu đồng, cao su, bản đồng, bản đá, cầm thạch để mở, để bán đủ các thứ dầu ở bán Tây giới lại, như là: Diateur, améroteur, Folioleur, compaeteur etc. và có bán đồ phụ tùng theo cuộc con dấu, giá rất tốt mà làm mau có in Catalogue để gửi cho các quý-khách, nếu quý-khách muốn cần dùng kiểu nào, thì xin gửi thơ cho tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng thì sẽ hết sức làm cho vừa ý các quý-khách.

Trần-duy-Bình

Graveur 98 Rue Pellerin Saigon

Hợp quet này gửi bán là khắp nơi, có một số nhà một hợp mà thôi.

Tại A teliers VOTHANHDO

27-Rue Amiral Dupre trước là Đường Thủ-Đức - Saigon

Kính chào các quý khách: Tôi mới lập một tiệm A teliers Mécanique. Tại đường Amiral Dupre, số 27 Saigon.

Đóng thùng xe hơi dựa bộ hành (Garrosarietá camion Automobile) kiểu khéo léo, nhanh, và chất chắn - Giá rẻ.

Làm hàng-nồi giương bằng sắt và đủ kiểu gỗ.

Sửa xe-hơi và các thứ máy - Máy may - Máy viết - Máy nói - Máy làm ruộng - Tủ sắt - Ống khóa và súng đủ các thứ hiệu. v.v.

Làm công chuyên theo nghề: Thợ sắt, thợ người, thợ rèn, có thợ làm công nghệ gỗ, đủ kiểu sửa đủ các thứ máy cho sửa lỗi quý khách.

VOTHANHDO, chủ tiệm.

Qui ông

Hãy dùng thứ rượu « RHUM SAINT JACK » đã ngon mà lại rẻ tiền.

TRẦN-VĂN-ĐIỂM

Commerçant et Dépositaire 100 Rue Pellerin 100 - Saigon.

CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRERES làm Đại-ly, có trữ hợp quet hiện-váy nội còi Đòng - Đương mà t.ôi.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

PHẢI LÀM CÁCH NÀO

CHO NAM-KỶ TA CÓ ĐƯỢC MỘT HẰNG TÀU

Từ ngày tôi ra lãnh chủ nhiệm tờ Nông-Cổ Mìn-Đàm đến nay ngót 4 năm trường, tôi bằng lưu tâm nghiên cứu có hai cái vắn để rất quan-trọng cho xã-hội là trong buổi giao-thời này: một là ước ao cho mỗi tỉnh phải lập Nông-nghiệp Trường-tê cho đều, rồi gom về một mối mà lập thành một Hội Nông-nghiệp Trường-tê Tổng-cước, cho có thể lập nổi nhà máy mà gìn giữ lợi mỗi lợi nhà; hai là trong mong cho đống-bào ta lập một hãng tàu đồ, trước để đưa hành-khách, sau là dùng nó mà làm một cái cơ-quan, để giúp sự vận-tải cho nông-gia, cho khỏi bị khách-thương yếm chê.

Hém vì đống-bào trong Nam, những người có chí lo đời thì không tư-bổn, còn những nhà tư-bổn thì lại mắt chằm nôm có một nghiệp Nông; nên dầu có hùn hiệp với nhau cho được một số vốn to, thì lại không có ai rành rang mà chủ trì một sự nghiệp kinh-dinh ỉc-tắc như vậy cho nổi được: cũng có người vì tâm huyết sôi trào, rồi xuất vốn một mình ra sắm một đôi chiếc, chẳng bao lâu lại bị china xô ngã, rồi tự nghĩ lấy mình lý thể bất cập, nên phải nhịn thua bán tàu mà giải nghệ, vì vậy mà china họ đặc thể, mặt sức lấy lừng; hóa cho nên đã mười mấy năm trường, mỗi lợi về nghề đưa

tàu trong các sông rạch Nam-kỳ phải để cho china thung dụng chiêm-hưởng, thật đáng buồn thay!

Bởi buồn, bởi ực như vậy, nên đã trót 2 năm nay tôi thường kinh lịch khắp trong sáu tỉnh trước là quang sát các miếng sông rạch, cho biết đường lợi hại thế nào; sau là dùng dịp ấy mà cố động cuộc hùn tàu, dạng thứ độ lòng các nhà tư-bổn; tôi xem ý-ông nào cũng ước mong cho ông Bạch-thái-Bưởi đem tàu vào để đưa hành-khách tại Nam-kỳ, thì này nhà tư-bổn trong Nam sẽ giúp vốn hùn vào cho có vốn to mà tranh đua với hãng tàu của khách.

Bởi ông Bạch-thái-Bưởi đã sinh sôi về nghề đưa tàu, hiện nay tàu ta lâu nỏ của ông tính hơn ba mươi ngoài chiếc, ông lại tự chế-tạo ra thêm chiếc tàu « Bình-chuẩn », đã có vượt biển vào tới Saigon đôi ba chuyến rồi, ông lại mới mua thêm được chiếc tàu « Verdun » cũng là tàu đi biển; những hãng tri-thức ở lục châu, nghe được tin ấy ai ai cũng đều lấy làm hân hạnh và khâm khởi mừng thầm, mong sao một ngày kia Nam-kỳ cũng sẽ có một hãng tàu như hãng tàu của Công-ti Bạch-Thái.

Máy mắn thay! mới đây, tại Vinh-long có ông Phan-Nuôi mới sắm được một chiếc tàu

đẹp-hiện là Phan-Nuôi, để đưa hành-khách và chở chuyên hàng-hóa Saigon-Nam-vang; tàu này tuy chưa bì kịp với tàu của hãng Nam-vang, song sánh với các tàu của khách thì sự sạch sẽ rộng lớn và chạy mau hơn thập bội; đã không chạy được ba chuyến rồi. Một hôm chiều thứ tư tuần rồi lời 8 giờ tàu Phan-Nuôi gần chạy, tôi có xuống xem chơi, thấy hàng-hóa chở đầy, hành-khách đi đông nứt thật tôi rất n.ưng, ước trông cho chiếc tàu « Phan-Nuôi » này trong năm bảy năm sẽ sanh thêm ra năm mười chiếc nữa.

Tuy vậy chớ tôi cũng ước ao cho ông Bạch-thái-Bưởi đem tàu vào lục tỉnh, dạng hiệp sức với đống-bào trong Nam, sắm thêm cho nhiều tàu thì ta mới có thể mạnh mà tranh đua với khách.

Và trong lục tỉnh tuy ít ai biết ông Bạch-thái-Bưởi mặt dẫu, song nhờ các báo quốc-âm thường hay xưng tụng cái chí kiên-nghị, cái khí hào-hùng, cái khiếu thông-minh, cái sự công-hiệu của ông, thì ai này cũng đem lòng yêu đương tin cậy, nên hể ông Bạch-thái-Bưởi mới chụm đầu vào Nam, thì có nhiều nhà tư-bổn sẽ phụ lực với ông mà lập một hãng tàu cho to, đường ấy ta mới ắt có thể mà tranh đua với Hoa-kiểu nổi được.

Mới đây, tôi có nghe rằng công-ty Bạch-Thái đã phái người sang tận Huế-kỳ, mua thêm một chiếc tàu rất lớn, để xuất dương thông thương cùng các nước; thế thì những hãng tri-thức khắp cả ba kỳ ai lại chẳng mừng. Nhưng tôi

thiết nghĩ, cái môi lợi trong nhà, thì để cho người khác-lạ thưng dùng đến lương, còn ta thì lại phải mạo hiểm mà đi tìm tới phương xa, tá ra ta bỏ chỗ để mà tìm chỗ khó, bỏ chỗ gần đi kiếm chỗ xa; để cho khách kiêu-cư họ lại được tiêu điều tự tại mà đập thêm cái nền kinh-tê của họ đũa cõi Nam-trung cho thêm cao mà giữ chặc cái nguồn lợi về nghề đưa tàu cho miếng miếng.

Hiện nay những tàu của khách tại Nam-kỳ, tính cả lớn nhỏ, độ chừng năm mươi ngoài chiếc, có thứ để đặc chải lủa, có thứ để đưa hành-khách. Tôi tính phỏng những tàu đưa hành-khách chừng 25 chiếc, (trừ mấy nơi kinh rạch nhỏ nhen thì không tính) mà chiếc nào chẳng luận là chạy đường nào, hành-khách cũng chen chúc chật tàu, thậm chí không có chỗ mà ngồi cho đủ. — Nhưng sông thì to, mà tàu thì nhỏ, nhiều khi giống gió, thật rất hiểm n ghèo; đã vậy mà tàu không được sạch-sẽ, họ lại còn bạc đãi hành-khách là khác nữa.

Nên nay ông Bạch-thái-Bưởi đem được ít chiếc tàu của ông vào Nam-kỳ và lập cho được một cái Xưởng để đóng tàu và sửa tàu, thì những nhà tư-bổn trong Nam-kỳ ai ai cũng vui lòng giúp vốn nhập hùn mà làm cho nên một cơ-sở vững chặc đũa Nam-châu này, thì hàng tàu của khách còn có thể nào mà làm cho rung rinh ta nổi.

Hãy trông ruyơ Amer Honoré là một thợ ruyơ tiêu hóa đồ nhứt. Có một mình hãng Denis Frères có thợ mà thôi.

Tuy nay hàng tàu của khách còn đương lừng lầu trong ngọn Cửu-long-giang, qua lại dọc ngang, đường như không ai có thể chỉ mà lung lay cho động được. Song hề ta muốn chen ra mà tranh đua với họ, hẳn thật tôi tưởng chẳng khó chi; nhưng ta phải làm như vậy: một là ta phải sắm tàu cho trọng hơn của họ, hành-khách đi cho được vững lòng; hai là dưới tàu chỗ ăn chỗ ngồi chỗ sạch sẽ kỹ-càng, làm cho hành-khách được vui lòng đẹp mắt; ba là máy tàu của ta phải cho mạnh mẽ, chạy cho mau hơn của họ; bốn là người quản-lý đũa tàu, phải chọn người cho thuần-hậu nói năng phong nhã, lễ nghĩa khiêm cung mà mua lấy lòng người. Được như vậy thì tác nhiên ta sẽ thắng hết hành-khách về ta. Huống chi người một giống một nơi, nếu đã có tàu của Annam, thì có ai còn nỡ phụ nhau mà đi tàu của khách nữa.

Thoàn như khách họ thay tàu của ta rộng lớn sạch sẽ, máy-móc nhanh lẹ hơn của họ mà họ muốn kinh-chông với ta, thì là một hai chiếc cả; chứ trọn một hàng tàu của ta đòi ba chục chiếc, toàn là tàu tốt máy nhanh; đầu cho họ có muốn cạnh tranh, tôi tưởng không lẽ họ phải bỏ hết bốn năm chục chiếc tàu cũ của họ đó mà sắm liền tàu mới tạc cả một lần cho nổi được.

Tôi may nhờ có Hội Nhứt-báo công cứ, nên mới được Chánh-phủ sai phái tôi hiệp với các Phái-viên ra quang sát Hội-chợ Hanoi. Khi tàu vừa tới Hải-phong thì có ông Bạch-thái-Bưởi và ông Nguyễn-vân-Thịnh, hiệp với ông

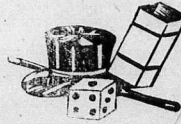
Hàng-Đặc đem auto ra đón rước các Phái-viên Nam-kỳ về nhà ông trư nước chuyện vãn vỹ, tôi nhớ địn ấy nên đã có đăm cái vắn đề này mà bàn luận với ông Bạch-thái-Bưởi và ông Nguyễn-vân-Thịnh, thì hai ông vẫn cũng lưu tâm kẻ cửu về cái vắn đề này lắm, chắc sao hai ông cũng chẳng bỏ qua.

Và lại cái tánh-tình người Nam ta ít hay chượng rề, miếng là tàu cho được sạch sẽ và chạy cho mau cho lẹ thì ưa hơn. Thoán như nay mà ta sắm được một hàng tàu như lời tôi đã ước ao trước đó, thì thế nào ta cũng thủ thắng mà thôi.

NGUYỄN-CHÁNH-SÁT

SÁCH - THUẬT

XUẤT-THÊ

SÁCH NẤY ĐA IN RỒI

Kính công qui-ông rồ: ông nào gửi thư mua Sách-Thuật mỗi cuốn, xin mua 16 con có 40c. Vô bao thư gửi cho tôi, thì tôi gửi liền, chứ qui ông mượn gửi Contre-Remboursement thì bắt tiền cho hai đàng, như nhầm ông nào ở trong làng xa nhà giấy thép thì khó mà lãnh cho tiện, còn gửi 16 con có 40c. thì tôi gửi Sách cho qui-ông cũng như thư thường vậy không có sự chi cho hai đàng thật công hết.

VĂN-CHÂU-QUI

No 71, Rue Pellerin, Saigon

Bấp trồng tại tỉnh Châu-độc TRONG NĂM 1920

Mùa bấp năm 1920 tại tỉnh Châu-độc trồng lắm. Có hơn 8.000 mẫu đất tá bấp, bấp hái trái xong lời cái tháng Mai kê lấy sạ lúa sông lớn, trồng bấp kê sạ lúa như vậy thuận tiện lắm. Thiệt là lưỡng tiện, vì một số đất mà châu niên ăn bông trái hai kỳ. Và lại bấp là cơm gạo của nhà nghèo, thường khi chẳng có lo hậu dánh để lúa cho đi mà ăn cho tới khi có lúa mới.

Chủ điền cho tá điền trồng bấp mà hưởng lấy huê lợi, vậy thì nhệ cái phần xuất lúa cho họ vậy hoặc may hoặc rủi, mà lại huê lợi lúa ruộng được thêm.

Sau nữa cũng nhờ trái bấp cho trâu bò ăn, lúc nào nước lớn phải làm chươn trên nhà sạng cho nó ở. Bởi vì lúc nước lớn mà nếu không có chi cho sạt vật ăn, kẻ nông-phu cũng phải bán rế cho những kẻ đi mua gạo, mua thì rế quá rồi mới về các tỉnh phía Tây-Nam bán lại mà thù lợi to.

Nước Espagne (Tây-bang-ha) . . . 953 »

« Russie d'Europe (Nga-lá-tr) 853 »

« Algérie (Pháp-thuộc-địa) . 521 »

Bên Huế-kỳ có chi cảnh chừng đặc pháp nên trồng được mỗi mẫu tới 4, 5 ngàn kilos; bên nước Hongrie có thửa tới số 3 ngàn kilos.

Cần yếu trong việc trồng bấp là phải biết lựa bấp giống. Vì như một trái bấp khô, lựa hạt đều đặn để giống, thì phải lấy tay mà lựa, cho kỳ mấy hàng bấp bấp ở ngoài giữa trái để mà gieo; còn hạt ở gần cái trái bấp và trên đầu cái bấp, tính có một phần ba, chẳng nên dùng đến. Lại chẳng nên lấy hạt bấp giống sớm lắm; đợi khi chín gieo sẽ lấy nó.

Mùa nhiều không có tưới bấp, nó ưa cho có nắng, ấy vậy tưởng khi trong tuần tháng septembre, octobre và novembre thì bấp thì-riệt trồng bấp hơn hết tại Nam-kỳ.

Tôi đã có đôi lời què-kịch luận về sự trồng bấp tại Đông-Pháp, trong số 170 của Tê-báo. Ở các tỉnh miền nam nước bấp quá hồ thối, họ lấy tới hết lòng họ trồng cho người khác ta nông nà trồng bấp cũng ngày càng nhiều thêm, kia nơi các tỉnh ở Tây-Nam là xứ lúa gạo, mỗi năm ở ruộng ruộng cấy lúa xong, nhà nghèo sợ hạt lúa ăn cho đến lúc lúa chín còn phải mua bấp khô nhiều của ghe thuyền chở đến; gặp lúc đói nàu bấp và khoai lang mà ăn cho đỡ cơn gạo; cũng là phương tiện.

Theo tờ tuần-báo của Phòng Thương-mại Saigon, số 26, số tổng cộng bấp chờ bán ra khỏi Nam-kỳ từ ngày 7 tới 21 decembre 1920 là 1.090.026 kilos bấp trắng; chữ vè :

Tourane (Cửa Hàng) . . . 184.000 kilos

— Hải khẩu Marseille . . . 255.826 »

— Anvers . . . . . 650.200 »

Còn như kê chung từ ngày 1er Janvier cho tới 21 decembre 1920 thì số bấp xuất đương được 4.288.753 kilos bấp trắng (bấp nếp).

T. T. X.

Bắc hồi kinh bát

Kinh bát cũng llec qui khan-quan được rồ: gần một tháng rưỡi nay tôi nhơn thay một cho Hội nhứt-báo, làm Phái-viên ra Bắc-Thành dự xem Hội-chợ Hải-nội; khi quay tới đã về tới Saigon rồ!

Nếu trong lúc tôi vắng mặt nơi tòa soạn báo, thoán như nhứt-báo ra trễ, hoặc người giúp việc ở nhà có sạt-sốt lâm-lội, đều chỉ nhờ ơn các ngài rộng lượng thứ cho.

Vậy từ đây việc hôn-tích của tôi đã những việc thối-tai của tôi đã những thầy noi xứ Bắc-Thành và chôn Đê-Đô mà thuật rồ lại cho chư quý khán-quan làm tường, ngộ hầu bỏ khuyêt mấy tuần trong khi tôi vắng mặt.

Nguyễn-chánh-Sát

MÙA RUỘNG LỬA Tại nước Miên-điện

Theo lời giầy-thếp ngày 6 Decembre 1920 tại thành Luân-đôn (London) báo tin rằng mùa lửa năm nay tại nước Miên-điện sẽ thu được chừng 2 triệu 10 ngàn tấn. Như bên Thiên-trước không có xin mua thêm thì trong số thâu này nhà nước Anh-quốc sẽ cho giấy phép (licence) xuất cảng thông thường, kể từ ngày 1er Janvier 1921. Lại có tờ công-báo phỏng định số lửa thâu trong mùa 1920-1921 này nói tóm rằng bởi chưng ruộng lửa tại xứ ấy lúc đầu tháng Mai gặp mưa lớn, kể lại bị trời hạn rắng mưa lâu ngày, làm cho nông-vụ không thuận thì tức trong các tỉnh ở miền Thượng-miên-điện (Haute-Birmanie), chuyên trồng lúa ruộng gò. Tại quận kia ở Hạ-miên-điện (Basse Birmanie) là chánh chỗ ruộng-

HỘI CHỢ HANOI 1920

Ngày 5 Décembre 1920 là ngày mở hội-chợ, các Phái-viên Nam-kỳ đang đứng trước mấy gian nhà để triển thiết những đồ thổ-sản và hóa-vật của Nam-kỳ, đặng nghinh tiếp quan Toàn-quyền.

1. — Ông Nguyễn-văn-Quốc Hội-đồng	6. — Ông Nguyễn-văn-Đông Hội-đồng
2. — » Le Gras; Phái-viên của phòng	7. — » Nguyễn-thành-Điêm Thương-
3. — » Nguyễn-đuy-Minh Thương	8. — » Trương-văn-Bến Hội-đồng quản
4. — » Trần-định-Bảo Hội-đồng quốc	9. — » Nguyễn-chấn-hát Chủ-bút
5. — » Nguyễn-văn-Thận chủ hội xiết	10. — » Hồ-văn-Lang Chủ-bút
Annam.	Thới-Bảo

Còn 4 ông ra trẻ là : Ông Lê-bá-bang, Thái-khảo-Hoè, Nguyễn-hữu-Đông, và Nguyễn-chi-Lang, không có hình ở đây.

Những người hát thuộc hát ông đều hoặc hát thuộc vào 4 khối hiện thì hãy hát thuộc hiệu "Globe"

Có một mình bằng Denis Freres có ở trước.

đồng thổ-sản nhiều, nhờ ruộng sâu nên số đất canh chừng có trở nhiều hơn thường năm; và coi việc trồng mùa, song lấy cái số trở này mà trừ cái số đất ruộng gò thấp bề canh chừng, thì xấp xỉ lại cái số lúa do ăn để xuất cảng phải kém hơn.

Lời tóm tắt đây biên cái số ruộng lúa trồng tỉa hết thấy là 10.101.298 acres, ít hơn số ruộng thiết trồng tỉa năm ngoái hết 379.208 acres; tuy vậy mà số ruộng chắc có lúa chín và thâu được là 9.938.098 acres, ít hơn số phỏng định năm trước là 139.443 acres (1).

Lấy đó mà suy, thì tại nước Miền-diện là nơi có gạo lúa xuất cảng nhiều hơn hết, mùa ruộng lúa 1920-1921 chưa gọi là trúng. Ở xứ Nam-kỳ, năm nay tại các tỉnh phía Tây lúa trúng nhiều, song từ cuối tháng nay trời mưa muộn, số lúa thâu nhất là ở tỉnh Soctrang-Basiliên phải kém hơn mùa năm ngoái.

Ngày nay tuy là giá lúa còn rẻ, cũng bởi nhiều nguyên do sau đây tôi sẽ luận đến, nhưng mà các nông-gia nếu có phương để dành lúa cho đến tháng 6, tháng 7 Annam năm tới, trông cũng có chỗ ước ao bán khá giá được, chớ nên vội làm những tay phỉnh gạt mà bán rẻ lắm.

Chúng ta cũng hiểu rằng khó mà biết trước cái giá lúa cao thấp, và khó biết lúc nào các nước ăn lúa gạo nhiều, song lẽ minh phải suy cái tình cảnh mùa ruộng lúa nơi các nước xung quanh, sánh với cái việc giao-thiệp của các nước nơi đường thương-mại thì cũng có thể nói trước được một hai dấu hiệu lý.

Xin chú nông-gia lưu-ý.

TRẦN-NGUYỄN-GIA

(1) Một acre được 0h. 40a. 46.

Có cần dùng một người thợ-rèn cho thiệt giỏi và phải có giấy tờ.

Ái muốn xin đến tại Nông-Cổ Mìn-Đam mà thương nghị.

Thực-nghiệp Nam-kỳ TẠI HỘI CHỢ HANOI

Tại Hội-chợ năm nay, trong chỗ để riêng cho Nam-kỳ, ai trông thấy nhà hàng bày các thứ đầu ăn đồng chai trong suốt như là nước lọc, hết thảy các thứ đều ở Đại-Pháp chớ sang, ắt cũng mirag thêm rằng người đồng-bào trong Lục-lĩnh hiện nay đã mở đường Thực-nghiệp chẳng thua sút gì Bắc-kỳ ta vậy. Các thứ đầu ấy chính là của ông Hội-đồng quản-hạt Trương-văn-Bến chớ ra, ông hiện nay cũng có mặt trong hàng các qui-viên đại-biểu Nam-kỳ tại Hội-chợ. Các thứ đầu kỹ dùng làm thực-phẩm, chớ toàn hàng các chất có đầu ở trong Nam-kỳ, cũng như là đầu phụng của hiệu Quảng-Hưng-Long ở Haoui hiện nay Bắc-kỳ ta hầu-dụng đã nhiều lắm.

Song lẽ ngoài Bắc-kỳ cách ép đầu-phụng lấy đầu con làm bằng tay, cũng những khi-dụng đơn-sơ, cho nên nghề ép đầu ngoài ta chưa thể nào hành-trưởng được, có khi không đủ để bán, một là trong khi chiến-tranh, cuộc hàng-hải bị ngăn-trở đầu hết-tắc, biết bao nhiêu xứ ở cõi Viễn-đông này hỏi mua nhiều xứ ở đây mà không tài nào chở đi được.

Ông Trương-văn-Bến là một nhà nhiệt-thành tân-tiến cõi Nam-kỳ chuyên-về nghề ép đầu kể đã ngót mười năm nay, ban đầu cũng phải dùng đến những cơ-khi đơn-sơ, lần lần bồi đắp mỗi ngày mới phát-đạt, ngày nay thành ra một hãng buôn lớn nhất trong Lục-lĩnh (bành-danh lan khắp cả các xứ lân-hàng). Ông Bến chẳng phải chỉ chuyên về đường Thực-nghiệp mà thôi, lại là một tay học-thức trứ-danh trong Nam-kỳ. Kỹ-giả trong khi giỏi to một cách sơ-sai công-nghiệp của ông trong làng Thực-nghiệp, còn như những lời hùng-biện nhiệt-thành của ông tại Hội-đồng quản-hạt Nam-kỳ mới đây, ông yêu-cầu Chính-phủ mở-rang thêm đường học cho con em trong bản-hạt.

Hè tôi hát thuộc thì tôi cứ dùng giấy hiệu L. H. mà thôi.

Lịch-sử của ông Trương-văn-Bến trong Thực-nghiệp giới trồng nên thuật ra cho đồng-nhân đều biết, tuy chưa đủ mà so-sánh với các ông vua Thực-nghiệp hèn Âu bản Mỹ, song cũng đáng làm mực-thước cho người đồng-bào noi theo vậy. Hơn mười năm về trước gia-thi ta gặp ông Bến ở ngoài nhĩ ạn của ông, thì trông là một người thợ làm-thường chớ không phải là một ông thủ-tồn bề hàng buôn hàng ực. Ông chuyên-tâm khâu-cửa về một đường công-nghệ nước nhà, như: định thể nào cũng sáng-tạo ra được một nghề mới ảnh-hưởng đến một đường kinh-tế trong nước, để người đồng-bào thêm được một cái sinh-nhai trong-cửu mới ư. Ông chuyên-huống về nghề ép đầu, ban sơ tu-bổn chỉ có thể nghìn bạc, bèn đem hết ra để đùng vào nghề ép đầu. Ồi ba nghìn bạc trong thời-đại này, chẳng qua như là muối bỏ-bỏ vậy, thế mà ông có sức dùm rau dấm bèo, ngày nay đã thành ra một nhà máy chế-thế-lực lớn-lao trong Lục-lĩnh. Kụi bây giờ còn phải dùng toàn máy ép bằng gỗ, ông vừa làm chủ, vừa làm máy, vừa bán hàng, một mình trông coi hết các công-đặc. Bao-bao ruộng nông-nội khó-khăn vật-vả mà ông cố-kiên-tâm, cứ tuấn-tự mà nơi theo chủ-nghĩa mình, chẳng bán phải khoe-khoang công-đặc cho ai chớ. **Biết cả.**

Lần đầu nhà máy con-con của ông Bến mỗi năm mới phát-đạt, nghề ép đầu chẳng bao lâu trở nên một nghề rất quan-trọng, những cơ-khi đơn-sơ không đủ dùng nữa, phải mua máy ở Hoa-kỳ về; nào là đầu dĩa, đầu phụng, lần lần khắp trong Nam-kỳ đầu thông-dụng phần nhiều ở nhà máy của ông chớ ra cả. Lại còn chưa kể hết cao-su cùng là các thứ bột bông gòn và bông vải, nhờ về tay ông khéo cách lợi-dụng, cho nên mỗi ngày tiêu-thụ mỗi nhiều mỗi ra. Chẳng những ông lợi-dụng các thứ có chất đầu chĩ để ép lấy dầu mà thôi, ông lại nghĩ cách để lợi-dụng được cả bã dĩa, để cho bỏ và heo ăn bã đầu phụng bã hạt đu đủ để làm phan trồng rau và thuốc.

Thâm-thoát trong mười năm trời mà cái nhà máy con-con, tu-bổn cả thấy chỉ có ba nghìn đồng, nay tăng lên tới những 15 vạn bạc. Trong nhà máy hiện nay có

bốn bộ máy ép của Hoa-kỳ đem sang, mỗi bộ máy 24 giờ thì ép được 5 tấn (tonnes) dầu. Ngoài những bộ máy ấy lại có một bộ máy ép bằng sức nước, 2 cái để lán, 1 cái để ép dầu phụng v. v. Các thứ này ấy đều có sức điên chạy cả, chớ không phải chỉ bằng sức người. Hiện nay nhà máy của ông có sức điên chạy cả, chớ không phải chỉ bằng sức người. Hiện nay nhà máy của ông có sức điên chạy cả, chớ không phải chỉ bằng sức người. Hiện nay nhà máy của ông có sức điên chạy cả, chớ không phải chỉ bằng sức người.

Ngày nay thỉnh-danh ông Bến trong Nam-kỳ thực là to-tát, các thứ đầu của ông chớ ra, khắp trong bần-hạt đều tiết-thụ rất nhiều. Hồi này nhân dịp Hội-chợ ông lại rhiết-thành đem nào là đầu dĩa, đầu phụng, đầu mè, đầu đu đủ ra đất Bắc-thành để cõ-dụng cho người ngoài ta biết đến công-nghiệp của ông nữa. Kỹ-giả trông thấy cửa hàng đầu của người đồng-bào Nam-kỳ tại Hội-chợ năm nay mà khâm-khối trong lòng, (vấn-hạng lại rằng người trong Lục-châu, ngoài sự làm ruộng cũng đã bước được một bước lớn trên con đường Thực-nghiệp vậy.

Ngoài những thứ đầu phụng dùng để ăn, ông Bến hiện lại chế được thứ đầu đu đủ (huile de Ricin) rất trong-trẻo, chẳng có hơi một chút mùi nào khó ngửi cả để bán cho các cửa hàng Bắc-chê Đại-Pháp dùng làm thuốc. Các nhà Thương trong Nam-kỳ đều dùng dầu ấy ư.

Lại chớ cả những thứ đầu lau máy, bán giá rất rẻ. Ông Bến vốn có một ông bạn đồng-chi là ông Nguyễn-thanh-Liêm ở An-hóa, cùng nhau đồng-tâm hiệp-lực để khoáng-trương nghề nịp nghiệp trong bần-hạt. Ông Liêm hiện nay cũng chủ một nhà máy gạo tại An-hóa. Trong báo L'avenir du Tonkin luận về công-nghiệp của ông Bến, có nói những lời sau này :

Ngày nay Grand vin du cap CORSE của hãng AUGUSTE MATTEI làm, là một thứ rượu tiêu hóa, mới ngon.

Phải nói cho có tin AUGUSTE MATTEI trong Đông-Dương có một mình bằng Denis Freres có ở trước thôi.

« Nam-kỳ vốn là một xứ điền-thổ phi-nhiên, ít kẻ khuyến-hướng về đường công-thương kỹ-nghệ, vì những việc công-thương kỹ-nghệ ít cần đến tư-bổn, trí-tuệ cũng là học-thức, nghị-lực và kiên-tâm... thế mà ngày nay biết bao nhiêu người theo gương ông Trương-vân-Bến và ông Nguyễn-thành-Liêm, đua nhau mở các nhà máy gạo ở khắp các hạt trong Lục-tinh. hàng ngày máy chạy được tới 10 đến 20 tấn thóc, đều có công lớn trong công gây-dựng mọi đường công, thương kỹ-nghệ trong xứ Nam-kỳ vậy ».

T. N. D. B. Bắc-kỳ

Hoàng ân sắc tứ

Bộ-quân rất vui lòng mà cho chức Quan-quan hay rằng: trong 13 ông Phó-viên Nam-kỳ ra quan sát Hội-chợ Hanoi năm 1920, có 7 ông ghé lại Đé-đô (Huế) xin vào bài-yết Hoá-gi-Thương, ngài có ban Kim-tiền và Ngạn-tiền như sau này:

- Tam-hạng Kim-tiền:
- Ông Lê-bá-Lang, Hội-dồng quản hạt, « Trương-vân-Bến, id.
- « Nguyễn-chánh-Sát, Tổng-lý kiêm Chủ-bút Nông-Cổ Min-Đam,
- « Hồ-vân-Lang, Tổng-lý Thời-Báo.
- Bại-hạng Ngân-tiền.
- Ông Thái-khắc-Hoè, Hội-dồng địa hạt,
- « Ng-hữu-Bồng id.
- « Ng-chi-Lang điển-chủ,
- Bên-quản kính mừng các ông may được gói thuốc Hoàng-gia vô-lộ.

N. C. M. Đ.

SỬA CHỮ SÁI

Kỳ Nông-Cổ số 187 tuần rồi, nội trong thứ 9 cột thứ ba, hàng thứ 45 có câu: Nam-kỳ Nam-lý gần ba chục tấn lúa. Xin đọc lại Nam-kỳ mất lý gần ba Thập tấn lúa.....

Arve Eau de vie Dejean
Bà thêm mà lại ngon. Ai uống cũng đều wa.
Có một mình hãng Denis Frères ở phố má thối.

Bắc-thành lai tín

Hanoi, le 21 Décembre 1920

Bà-Nghiêm Nguyễn-nhân-Huỳnh Nông-Cổ Min-Đam Chủ-bút kiêm quản-lý văn-kỳ;
Bức thư này tiêu-đề viết gửi vào, tưởng chắc ông-huỳnh hôm nay hỏi còn cùng với ông Trương-vân-Bến và ông Hồ-vân-Lang, hoặc chơi chôn Đé-đô hệ-kiên đức Kim-hoàng, chiếm-bái các tôn-làng, thánh-miếu, cùng mọi nơi cung-điện và thắng cảnh chôn Trương-an; hoặc đi để giả đất Phú-xuân mà ngồi trên xe hơi trông với đường Lục-tinh rồi. Song, nhân lúc đêm thanh, người vắng, nhà tĩnh, cảnh khuya, nghĩ đôi ngọn đèn xanh trong chôn phòng-văn, hết xem sách xem báo, chm bắt viết bài, sực nhớ đến ông-huỳnh cùng Hồ-quân cũn-thành lai-tín, gọi có vài lời giải-đó.

May thay cho tiền-đệ, cuộc Hội-chợ năm 1920 này, lại gặp được ông-huỳnh cùng các Phó-viên Nam-Trung ra đất Bắc-kỳ, mà kết được nên một tấm thân thân-Nghị được chôn lên tới Hà-thành mà ông-huỳnh cùng Hồ-quân đã tìm ngay vào quán « Thợc-nghiệp-dân-báo » hỏi thăm tiêu-đề, từ đây mà đi trong nửa tháng ròng chẳng ngày nào là tiêu-đề không được cùng với ông-huỳnh và Hồ-quân khi câu tâm-huỳê, lúc giọng giải-đi. Tưởng những khi dùng-dàng với nhau ở trước cửa vãn-tường thờ đức Khổng-phu-tử ta ở Giãm-nh (Pagode de Corbeaux) (1) nào biết thơ trên gác tam-quan, nào chép liền ở đôi bên đồng-trụ, cũng hỏi-hỏi nhớ đến đạo xưa nguồn cũ mà lòng tương-ái tương-thân tự-nhiên lai-lãng; lại nường khi là-đó ừng được trong nhà Báo-tàng đé-đô của trường Viễn-dông, cũng thường ngọan những đầu tiên của đời Trần đời Lý, ngâm-ngùi nhớ đến các đời xưa, của con đây mà thời-dại đã khuất nẻo, tác đê yêu nơi yên nước ngồn-ngang bụi-bời; lại những lúc ba anh em ta dùng-dàng không nỡ dời chơn ở nơi đền thờ hai bà Trưng-Trác Trưng-Nhi, chép câu liền họ, biến bài tán kia, hỏi thăm bà vài gư-giễn mà n.hưng lời truyền-khẩu của thế-gian mà

(1) Khi nhà nước Langaa mới ra lầy Hà-Thành đợc bình tại đền thờ đức Khổng-tử; lầy so-ná không biết là chưa gì, nhận thấy que đầu nhiều, bên gọi là Pagode de Corbeaux.

môi cảm-hoài như gọi như trêu. Ôi! ba cái kỳ-niệm của ta kia, đối với tôi vô-hạn tâm-tĩnh rất là nhiều cảm-xúc.

Còn những khi cùng với các ông phó-viên thăm các tòa báo, tiếp các Nghị-viên Bắc-kỳ, Hội-viên Hanoi, xem các xưởng kỹ-nghệ, tiếp các vị cao-quan, chơi đèn viêng mộ cụ-lớn quận Hoàng, coi hát Sán-nhiên-dải cùng Quảng-Lạc với thăm vườn quan Tổng-đốc Hà-đông, ba anh em ta chụp chung một ảnh, thời n. đi khi cảm-tình một khác, có lúc bối-hối nỗi n, có khi ngơ-ngẩn đường kia, mỗi nơi một cảnh một tình. Song một câu nói của nhau, một nét cười của nhau vẫn đã in sâu vào trí-não vậy.

Hồi-từ lại sáng ngày thứ năm mùng 9 Décembre 1920 trước mặt các phó-viên đại-biêu Nam-kỳ và các Thân-Hào Nghị-sĩ Bắc-kỳ, ông-huỳnh tuyên-bố rằng: « Tôi Nông-Cổ Min-Đam và tôi Thợc-Nghiệp-Dân, cùng chung một chủ-nghĩa thời xin bắt tay nhau kháng-khâm mà cùng theo một mục phươc-khâm ».

Từ-đó tuy là một người Thơ-ký trong tòa Thợc-Nghiệp-Dân-Báo cũng cảm-động về những lời đàm-thám của hai tòa báo đồng-chi với nhau, lại sực nghĩ đến bạn thân là Lê-huỳnh Thạch-Lan Chủ-bút tờ Nam-kỳ-kinh-lê-báo cùng ta cũng một khuyến-hướng, một tâm-tư, một chủ-nghĩa. Tưởng đến chữ « hợp-đại-quân, liên-đại-đoàn, mưu công-an, trừ-công-ích, các hiệu-kỳ nghĩa-vũ ở đối quốc-gia-phủ-cường chi thợc-nghiệp » mà hằng muốn thường khuyến nhau thân ái, đờng nên học thời người nông-nô công-khách lẫn nhau làm cho thương hại cái giá-trị mình mà việc công-công do đó mà có tồn.

Lại những lúc rừ-rì bài ta cùng bạn tình những người hay kẻ giỏi, cũng trừ liệu những việc xa việc gần, nên tâm-đầu ý-chức, chắc trong-lai này còn nên làm sự hay, thời lòng cầu-đợi lại xôn-xáo nóng sốt.

Thời, xin để đến thơ sau, xin có mấy lời kính chúc quý-thuyền bình-yên sau nhờ ông-huỳnh chuyển đạt tâm lòng tôi yêu mến các ông bạn Phó-viên ra Hanoi mới rồi, xin khi về xứ-sở thương nhớ đến n'ưng ngày cùng nhau cùng họp mặt ở chốn Thăng-long có-đó này vậy.

Nay kính
Tiêu-đệ, NGUYỄN-MẠNH-BÔNG đôn-bái

Lời dặn cán kiếp

Cho nước người xuống nước

Hôm qua tôi có đi về Cholon thăm Mr. Tavora-vân-mến là người làm đầu lớn bằng máy, thì tôi có thấy ông bán bánh đầu tót và giá thiệt rẻ.

- Đương thời bán đầu đậu-phộng kêu là Bánh-yên mỗi tạ 60 kilos giá.... 3\$60
  - Bánh đầu Hạt Bông..... 1.90
  - Bánh đầu Hạt Gòn..... 2.40
  - Bánh đầu Hạt đứ tía..... 2.50
- Vậy may ông trông thuộc cũng nên lợi ăng mà mua, trước là giúp đồng-bào sao lại khỏi sự cần thiếu như nhiều tiệm của khách vậy.

Nhà M. Bến gọi là ông Hội-đồng-Bến ở đường Cambodge số 40, thành-phố Cholon.

Hôn nhân

Mới nghe tin rằng ông quân Lê-vân-Thông ở Vinhlong đã định gả lnh-ái của ông là cô Lê-kim-Huê Nữ-giáo-Sư tại Vinhlong, cùng thầy Nguyễn-phủ-Khánh là Giáo-tập cũng tại Vinhlong; đã làm lễ Thành-hôn rồi hôm ngày 19 Annam.

Bên-quan chúc mừng cho hai họ: Trăm năm hảo hiệp, như có sắc cầm.

N. C. M. Đ.

Bên-quan lại mới tiếp được một tin mừng nữa rằng ông Trần-vân-Nhiều, Thương-biến thương hàng tại số Thương-chánh, vốn là bạn-thân của bên-báo Tổng-lực, chắc trong-lai này còn nên làm sự hay, thời lòng cầu-đợi lại xôn-xáo nóng sốt.

Thời, xin để đến thơ sau, xin có mấy lời kính chúc quý-thuyền bình-yên sau nhờ ông-huỳnh chuyển đạt tâm lòng tôi yêu mến các ông bạn Phó-viên ra Hanoi mới rồi, xin khi về xứ-sở thương nhớ đến n'ưng ngày cùng nhau cùng họp mặt ở chốn Thăng-long có-đó này vậy.

N. C. M. Đ.

Lời rao đấu giá

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu date et heure. — Travaux publics, Saigon, le vingt sept Janvier 1920 à dix heures.

Objet. — Entreprise de fourniture de la farine nécessaire à l'empierrement de la Route de Saigon de la route de Saigon à la côte d'Annam entre la kilomètre 6 et le kilomètre 18.000.

Désignation des lots	Importance de chaque lot.	Cautionnement provisoire	Cautionnement définitif
1 ^{er} Lot.....	1200 m ²	70 \$	1.200 f
2 ^{es} Lot.....	1800	100 \$	1.800
3 ^e Lot.....	900	50 \$	900
	1250	125 \$	2.000

Les dossiers d'adjudication et le modèle de soumission sont déposés aux bureaux de l'Ingénieur, Chef de Service de l'Arrondissement de l'Est.

PROVINCE DE TAYNINH
AMIS D'APPEL D'OFFRES

Lieu date et heure extrême de la réception des offres. — Bureau d'Inspection de Taininh, le 2 Janvier 1921 à 10 heures.

Objet de l'appel d'offres. — Reconstruction sur caillées macoonées d'un pont en bois sur l'axe entre 104-097 de la route Provinciale n° 5.

Bureau on le détail estimatif peut être consulté: Bureau de l'Inspection et bureau de Chef de Section des Travaux Publics à Taininh, et 1er Bureau 3e Section du Gouvernement à Saigon.

Giá Đố

- Vì vật liệu rất mát nên giá đầu menthe
- Lô Tiên phải lên giá tạm như vậy.
- Giá si mỗi trăm..... 20 \$ 00
- Giá bán lẻ mỗi ve..... 0 \$ 25
- Xin có bác rộng tình chiếu cố.
- Hào Vinh et c^e
- TRẦN-VÂN-BIÊM
- N° 400 Rue Pellerin 400 Saigon

ENTREPOT de VINHLONG Nguyễn-thành-Điêm IMPORTATION-EXPORTATION

Bán sỉ và bán lẻ

Hàng tạp hóa. Đồ hộp hiệu « Cassegrain »
Bán sỉ và bán lẻ hiệu « Lefèvre-Utile » Rượu các loại, các thứ rượu mạnh hiệu tốt. Đồ tân thời theo kiểu kim thời: Dầu thơm Savon, Stodums... — Áo Chemises của nhà chế tạo riêng hiệu « La Mondiale ».

Xe máy và đồ phụ tùng xe hơi. Vô xe hơi hiệu « Goodrich ».

Ở Bắc-kỳ (Tonkin) có chở lại thương hàng hóa sau này: Bàn ghế kiểu « Thonet »; Ghế Xích-đu (Bercesnes) Ghế co dái (Fauteuils) Ghế ngai (Chaises) và đồ đồ phòng khách vân vân.

Rương đi tàu, nón, valises, đồ vật dùng theo cuộc đi đường đồ bác kê và yên ngựa (hầu đều bằng da thuộc).

Giá nhơn các nơi. Cách gọi hàng hóa mau lẹ lắm.

Nhà chánh tại Vinhlong. Đường Salicette. Tiệm ngành ở Bắc-kỳ: 90-92, Avenue Paul-Doumer Haiphong và 13, Rue du Coton đường hàng bông Hanoi.

Câu ? đố

Trong Sách-Thuật in lần thứ nhứt ai đáp trúng xin dâng quĩ danh mỗi một hạt lầy đậu một người (Đáp trước hết).

Monsieur Đông-vân-Chi.
Caporal rotinier de Ông-yếm à Thủ-đầu-một Đập trồng.

Mọi ai Nam-kỳ một thứ rượu. Viellie Eau-de-Vie làm ra tại Đại-Pháp nhũu là « BACCUS ». Kháng có thứ rượu này là kíp. Một mình hãng Denis Frères có-đó má thối.

Bông-Pháp thời sự

GIÁ LÚA

Lúa chỗ đến nhà máy Chợ-lớn mỗi trăm kilos là :

Thứ sáu, ngày 7 Janvier	3\$75 tới 3\$90
Thứ bảy, ngày 8 Janvier	3\$85 tới 3\$90
Chủ nhật ngày 9 Janvier	3\$65 tới 3\$80
Thứ hai, ngày 10 Janvier	3\$65 tới 3\$85
Thứ ba, ngày 11 Janvier	3\$60 tới 3\$70
Thứ tư, ngày 12 Janvier	3\$60 tới 3\$70

THỨ NĂM NGÀY 13 Janvier 3\$65 tới 3\$70

GIÁ BẠC

Thứ sáu, ngày 7 Janvier	9 quan
Thứ bảy, ngày 8 Janvier	9 quan
Chủ nhật ngày 9 Janvier	9 quan
Thứ hai, ngày 10 Janvier	9 quan
Thứ ba, ngày 11 Janvier	9 quan
Thứ tư, ngày 12 Janvier	8 quan 75

THỨ NĂM NGÀY 13 Janvier 8 quan 75

ĂN CƯỚI DƯ QUÀ!

Bienhòa, làng Tân-Trương, An-phủ, Phước-Thạnh và Phước-Lý.

Kính lời cùng ông Tống-ly và mấy vị chủ-bút, xin mấy ông một chút khoản giầy dư mà ăn hành giùm tôi này cho thiếu quan trên, đừng bắt những quan còn-đó cướp điệc bọn này theo đường, chúng nó đến rồi hết quà! Áo tiền bạc và đồ ăn-trưng lại đến mà dưng gánh người đi chợ về! Làng Tống cũng sợ chúng nó mà cũng không chạy phước-bầm cho quan chủ-tính hay; chúng nó đến đường đánh phá dưng đó người đi đường từ hôm đầu tháng mới Annam cho đến nay; tôi chắc ý rằng chúng nó còn dưng luôn luôn cho đến Tết; chúng tôi thấy vậy ra công viết thư mà bầm với mấy ông, xin ra ơn cứu giúp kêu cho theo tôi tại quan trên, xin làm phước mà soi lĩnh đi tuần ban ngày, phải đem khi trường theo mình mà bắt chúng còn-đó, tội nghiệp người làm ăn cực khổ, đi làm mướn về dọc đường, chúng nó đến lấy hết bạc tiền; và những người đi chợ hoặc là đi chợ về chúng nó cũng dưng lấy gánh đồ,

Cúi lạy mấy ông cho chút giầy dư ăn hành kêu nài giùm làm phước. Tôi xin đi theo đường chúng nó đi dưng: Từ nhà đường chợ Phước-Thiền đi tới làng Tân-Trương, làng An-phủ, Phước-Thạnh và Phước-Lý cho tôi đến đó Các-lời.

Một dân dân lành kính đôn.

YEM CUP NGBINH TÂN

Sectrang, le 18 Decembre 1920.
A Monsieur le Directeur du Nong-Cô Min-Dam à Saigon;

Nay tôi trong kính lời xin ông mở lòng rộng rãi cho phép tôi tỏ vài lời đáng ông đáng vào Nhứt-Báo. Rồi vì tại Sectrong chẳng phải chỉ một mình tôi than phiền, nhưng mà cũng có nhiều ông khác lớn nhỏ thì thấp phía cũng buồn như tôi vì bởi xử này nhiều người ăn ở tư suy nghĩ và cũng có nhơn-tính. Tại Châu-thành Sectrong này giờ có nhiều ông trước khi giúp việc nước cũng nhiều năm ông thì bừa trí, ông thì xin thời vì mắc việc nhà, người thời xin nghĩ, bắt đầu xử nào cũng có. Song mỗi khi có việc chỉ hoặc là quan hơn ta về hoặc là có việc đại đàng thì mấy ông mấy thầy dưng thời ít khi nhắc nhở đến mấy ông xử trên ấy. Buồn, thì mấy ông dưng hành chánh các Ty cũng chẳng cho hay mà chia cuộc buồn, vui thì mấy ông cũng vui với nhau. Xin ông nghĩ lại mà soi như việc vui thì chẳng nói làm chi còn như việc quan hơn ta xử thì trước khi chúng tôi còn làm việc cũng có chung cùng, sao nay lại bỏ dưng một bên, sao chẳng nhớ khi bọn chúng tôi còn làm việc thì cũng có thủ tục với nhau ấy là việc vẫn cùng với nhau mà ở-đời.

Nay kể còn làm việc, người thời ra ngoài, đáng lý mấy ông mấy thầy cũng đừng quên mới phải xử nào lại làm ngo.

Nói như vậy chớ chẳng phải bọn tôi ham ăn ham uống, hoặc là ham vui mà kêu như vậy. Dầu gặp cuộc vui chơi thì cũng chia cuộc vui, mà gặp cuộc buồn thì còn kèm thì cũng cam chịu. Tôi thường xem trong báo thấy tại Saigon có nhiều ông trước khi có giúp việc nước đã thôi rồi mà nay cũng còn đi vào nhiều đại-hội và nhiều cuộc đồ sộ. Vậy tôi cúi xin ông lấy lòng tôi nghĩ vì

tôi là người mua báo của ông, sau nữa công-sĩa mấy lời nói của tôi trên đây là lời tỏ tiếng lịch mà đàng vào báo đặng làm gương cho đồng hàng, tôi rất đợi ông đời đời và xin ông miêng chấp.

Một người đọc Báo ở Sectrang.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino dưng bực nhứt trong cõi Đông-Pháp, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thường, đã hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-rères gọi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cang, thầy thầy đều rõ chẳng công người, máy không rung hình chơi tốt tươi xem tới mông mà không mỏi mắt; Xin quý-khách thừa khi hồng mắt đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp đa qui ông. Hiện nay dưng hát 40 lớp Quand on aime tuông mới hay lắm.

Lời rao

Cho qui khách dưng hay: Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày những kiểu bóng hoa khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao dùng để gắn nhà và gắn mô mi

Là: Đền cột, Ốc cửa, Bồng nóc, các kiểu bình Bông đèn, Bông gần plafonds các kiểu Lang-cang và cả nhiều thứ lạ mới vẫn vẫn.

Những kiểu này tôi đã nạp tại phòng Lục-sư Tòa Saigon theo phép (marque déposé) và Tòa Saigon đã phê cho tôi dưng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo các kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa vẫn tôi.

Vậy xin qui khách tưởng đến tôi hãy đến nhà hoặc gọi thợ bán tin mua, phải để trước tức cho đúng; thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý qui khách.

Nay cần cáo
Nguyễn-thành-Chiêu Modeleur Orne-maniste N° 26 rue Durantou Chodui Saigon

Mặc tiền mua lầy đồ ngon

Mới có từ dưng nộp mệu SEXQUISES-ARACHIDES
Thứ dưng này, để xào nấu hoặc hãm các thứ thịt, thì thật mau mềm, lại trở nên mủi thơm tho.

Bán lẻ mỗi hộp, giá là ba cật bạc.

Có bán tại:
Maison Trương-xuân 25-26 Quai Piquet (Phnom-Penh).

M. Paul-Hien 71 Boulevard Tổng-độc Phuong (Chợ-lớn).

Maison Tam-phước-Hiên (Cần-thơ).

Đông-Châu Khách-Sang (Vinh-long).

Galerie de L'ouest, Catinas (Saigon).

Trữ tại M. Lê-Mai,

maison Nam-bạc-Ái, Trà-ân.

Ai tín

Bồn-quán mới nghe một tin buồn rằng bà cụ Tống-Bức Vực Đệ-bửu-Phương ở Chợ-lớn, đã du Tiên hôm 6 Janvier 1921 này, hưởng thọ được 80 tuổi.

Qua đến ngày chúa-nhựt nhằm 9 Janvier 1921 này đúng 5 giờ chiều đã đệ linh-cửu bà lên chôn mộ-phần mà an táng.

Nay bồn-quán đồng-nhân chúng tôi xin kính đời lời tỏ lòng ai điệu, cũng xin phân ưu với qui-quyên của bà và cầu chúc cho linh-hồn bà an sớm được hưởng phước thanh-nhân đời đời mới Tiên-cảnh.

N. C. M. Đ.

Bồn-quán cũng tiếp luôn được một tin buồn nữa rằng bà Benoit Lê-vân-Châu đã đi trần tại Saigon hôm 1er Janvier 1921 và đã an táng bà tại Chauhòm 7 Janvier 1921 này hồi 6 giờ sớm mai

Bồn-quán chúng tôi cũng kính đời lời tỏ lòng ai điệu cũng xin phân ưu với ông Benoit Lê-vân-Châu và qui-quyên của người và cũng cầu cho hương-hồn bà sớm được lên cõi Thiên-đân đời đời khoái lạc.

N. C. M. Đ.

Kỳ này này xin mời lên máy, bồn-quán lại tiếp được một tin rất buồn rằng bà đồng-chức-trang Báo-giới chúng tôi là ông Nguyễn-dực-Vân, Trữ-bút báo ở Tru-g-Báo Tân-Văn ở Bắc-Kỳ mới tạ thế.

Bồn-quán đồng-nhân lao giọt lụy mà xin chia buồn cùng các bạn đồng-nghiệp với ông Bắc và qui-quyên của Nguyễn-dực Tân-Sinh.

Kỳ sau bồn-báo sẽ đăng trọn lịch-sử ông ông.

Nông-Cô Min-Dam huy lụy kính điệu.

Lời cảm tạ

Chúng tôi hết lòng cảm tạ ơn chư qui ông quý bà có lòng cứu cấp dưng chúng tôi trong lúc bị nạn chúng tôi mới hết thế. Vì mắc dưng người quá không thể điện tạ từ người, nên chúng tôi cảm tạ chung hết thủy thổ bằng quyển thức, xin qui ông qui bà hưởng tình miêng chấp.

Mme et M. Nguyễn-hào-Nhơn
Nhứt hạng Tri-Phủ
Chủ Quận Trung-an
Thủ-dầu-một

Lời cảm tạ

Tôi và Gia-quyên tôi hết lòng cảm ơn chư qui bà qui ông có lòng cứu cấp trong lúc vợ tôi bị nạn; là thì tôi phải đến mỗi nhà mà điện tạ mới vừa, ngặt vì tôi đơn biệt việc nhà, nên tôi phải kính tỏ đời lời mà tạ ơn c u qui bà qui ông, Xin rộng tình miêng chấp.

M Benoit Lê-vân-Châu cảm đôn

Một cảnh Khách-lầu MỚI LẬP

HÔTEL DE PHƯỚC-LỢI
102 rue Pellierin 102 Saigon

Ngan cửa Trương-Tiền

Tháng-vi sạch sẽ, rộng rãi mát mẻ, phía trước có lang-cang, để chiều ra hóng cảnh bởi bạn hồ dàu có đó; ấy là một nhà khách-sang của M. Huỳnh-đình-Hồ mới lập ra rất hợp thời-nghỉ, xin đồng-bào lục châu chư quan-tể niệm tình chiếu cố.

Ngự-dùng dưng kim HOÀNG-THƯỢNG

Nhơn dịp tôi đi xem hội chợ Hà-nội, và tiện đường có ghé xin bẻ kiền dưng Hoàng-Thượng và xin phép ngai dưng in ngự-dùng mà bán.

Ngai cho phép rồi, vậy tôi 1 tháng nữa sẽ có hình bán.

Nay kính ông Pétrus Trương-vinh-Ký in rồi.

Bán 1 dưng bạc một tá.

Hình ông Hồ-vân-Lang, tể quan Tống-ly bán 5 cật một tá.

Vậy ông nào muốn, xin viết mau mau kẻ trở. Có gửi bán tại tiệm ông Nguyễn-vân-Cla Nguyễn-Việt J.

Nay kính cáo

Hồ-vân-Lang, Tống-ly Thời-báo.

THUYỀN CHƠ LÚA

Kính lời cùng mấy ông chủ-diễn đưng rỏ: vì lâu nay nhiều ông muốn chớ lúa lán SAIGON-CHOLON mà bán, song khó kiếm thì chuyên chớ. Bởi có ấy nên tôi có sắm ghe và bạn sàng và có thể chớ chuyên một lần được 5, 40 ngàn tạ mà giúp mấy ông. Vậy như ông nào muốn chớ lúa, xin đến nhà tôi mà thương nghị.

Giá cả cũng vừa và ghe có chất cháng.

TRƯƠNG-VĂN-BÈN

Conseiller Colonial

40, Quai du Cambodge, Cholon

Thợ vẽ hình rất khéo

Tại quán Nông-Cô Min-Đam hiện nay có một người thợ vẽ rất khéo; hoặc vẽ nước-thuộc dầu (peinture à l'huile) hoặc vẽ bằng viết Chì, hoặc vẽ bằng mực Tàu tùy ý chủ muốn.

Lạc-châu đồng-bào chức quản-trí ai muốn vẽ cách nào, thì xin giới thiệu và hình tới mà định giá trước. Nếu chủ-tôn muốn vẽ thứ một lần thì ít chủ-tôn sẽ được vui lòng toại chí.

Như chủ-tôn có lòng hạ cớ thì xin cứ giới thiệu ngay cho Báo-quán Nông-Cô Min-Đam mà thương nghị.

GIÁ TIỀN

Table with 5 columns: Mướn vẽ, Thước tắc, Viết chì, Mực Tàu, Dầu da người. Rows include 'Vẽ nửa thân...' and 'Vẽ trọn hình...' with various dimensions and prices.

Như hình đứng muốn vẽ ra ngói, hoặc hình ngồi muốn vẽ ra đứng cũng được hết, thật là thợ khéo vô song.

偵探小説

Trình-thám tiểu-thuyết

TRANG AN THẠM MẠC LÔ ĐEN (Tiếp theo)

Dịch-giải: Nguyễn-Chánh-Sắt và Bì-Nghiem

Nguyễn Cát-lôi-Huân được tin giấy thép nói của Bửu-Liêng rồi liền bèn ào nhảy lên xe rồi tước qua nhà Bửu-Liêng. Khi vờ tới cửa, ngừng xe lại...

hư việc. Tên lính cảnh-sát chẳng tin, day mặt chỗ khác, không thêm nói nữa. Cát-lôi-Huân nóng nảy, sực ở trong nhà...

Một sự rất hữu-ích

Thời buổi này Annam ta đã rõ biết rằng chữ Lang-sa là một môn học rất cần-hệ cho sự tiến-bộ của dân-tộc ta, nên ai cũng đi-mộ lo tìm-kiểm mà học cho mau thông.

Báo-quán L'Echo Annamite ở tại Saigon, Rue Pellerin, N° 36.

theo vờ ra tới cửa ngoài, thì không còn thấy tăm dạng chi hết. Cát-lôi-Huân bèn trở lại đỡ Bửu-Liêng ngồi giấy. Bửu-Liêng liền nắm tay Cát-lôi-Huân và tạ ơn rằng: « Quán cường-bạo nó bốp hong tôi ghệt đả gần chết, may nhờ có thầy đến cứu, tôi mới được sống đây, thật cái ân đức của thầy ngàn năm tôi chẳng dám quên.»

Con nĩa.

DESCOURS & CABAUD

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cửu. Hãng này bán giá rẻ hơn hết trong miêng Occ-Đông.

BÁN SỈ

Hãy đến dùng thử chúng tôi hay là viết thư hỏi giá: Đố khi dùng trống tifa, cây rượng, cây xi đất, cúp, rựa, cuốc, vãn, vãn...

Xương tăn (tro vãi ruộng) Đố dùng cho những người lười việc làm, Đố dùng cho nhà, sất để dùng đục sạng, đá, Ciment Tonkin (có trữ bán tại hàng này mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bơm (pompes) ống đồng và sắt, xe rửa và đường rầy hiệu Decauville. (Matériel Decauville.)

Đinh ốc, bù-lon (boulons), giầy kẽm, mảnh mảnh đúc, giầy cables, giầy gai, vi xe bô, sất làm nhà, đồ dùng trong nhà, băng cẳng vàng, mảnh mảnh, sơn, dầu trong, đèn khí đã.

Từ sất dốt không cháy và cạy không được hiệu « Le Gaulois » tốt hơn hết, ghé bán hiệu Thonet. Thước sừng.

CAO BẠCH

Hình trình qui-vị đứng rõ: Nay tôi mới lập một tiệm tại đường Đơ-hửu-Vĩ, Mỏm số 17, Saigon, để sửa các thứ máy như là: đồng-hồ, xe-máy, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tu-ốt, và các thứ máy vãn vãn. Có khác các thứ con đầu đồng và mica thưng đồ kiểu, chạm mỹ đồ các thạc vãn vãn.

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe-máy Essence à brûler và Carburit thứ nhất là thứ manchons.

Qui-vi ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thư cho tôi thì tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi cách làm hàng giao ngân. Contre Remboursement qui-vi muốn mua món chi ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin chủ-tôn chiếu cố tới hết lòng cảm ơn.

PHẠM-TRẦN-KHIM 17 Rue Đơ-hửu-Vĩ Saigon

Thợ khảm đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính công qui ông dùng khảm đen rồi. Tôi thiết rành nghề thợ khảm đen 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khảm nhiều lớp: ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo lối làm này rất khéo. Như là: từ 1 lớp mỏng từ 1 tới 3-4 lớp, lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thợ khảm theo kiểu cũ tục, qui ông muốn biết định lại một lần bích lên để xuống như dùng sơn vậy rất tiện thì phải lên để (contour de tô) máy theo phân và máy lấy dây mỏng xin bích vẽ trong thờ và chế máy ông ở dạng tôi làm rồi gửi lại tiền để phí tôi bích mà phải trên 2 khảm.

Kính có NGUYỄN-VĂN-BÚP, Thợ khảm đen. Số 1-đơn, bình-nhậm. (Lá-thiền),

Lời ngọc cung

Cáo ông xem báo

Chư ông muốn vẽ hình che thiệt khéo, thiệt giống, xin đem hình đến muốn tiệm Hoa-chơn-dung của M. Nguyễn-dức-Nhuận; thì ít sẽ đứng vui lòng đẹp mắt. Tiệm này có nhiều nhà sang rộng ngợi khen. Hình vẽ đã trăm năm không phai. Thợ vẽ ở tiệm này đủ cả hàng chấp lối nghè vẽ nghề vẽ và 3 cái bảng chấp cửa hội đầu xe Đong-Pháp ban khen. Qui-vi muốn biết rõ, xin viết thư hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cáo bạch có cắt nghĩa rõ cớ và vẽ để thuộc tất giá cả phân minh. Gửi thư, hình, hoặc mandat xin để bao cho như vậy.

M. NGUYỄN-DỨC-NHUẬN N° 28 Boulevard Paul Bert. SAIGON

(Đường Paul Bert là đường xe lửa nhỏ Dakao đi Tânđinh).

DENTIFRICES THƯỚC ĐÁNH RĂNG CỦA CÁC CHA BÉNÉDICTINS de SOULAC LAM RA Thước nước, thuốc sệt, thuốc bột hay là xà-bông.

Thợ mới Thợ Việt-Trung tiểu lục của M. Nguyễn-thành-Phương mới xuất bích, đẹp theo điệu thường tục ba bác rất hay, sự (chế cũng ng). Xin chủ-tôn mua thử mới xem. Giá mỗi sơn là..... 0\$ 15 Tại quán Công-bảo-Báo và quán Nông-cô Min-Đam đều có bán. Tại tiệm Nam-hưng-Phật số 100 đường Boulevard Bonnard cũng có bán.

CH. JOBIT & Co

FRANCE
MAISON
Fondée 1833

Thứ rượu này uống vào không gác cổ, mà bỏ sức và mùi thơm tho, thật là thượng hạng hơn các thứ rượu COGNAC khác, cả hoàng cầu đều biết danh, có thứ 18 NĂM (18 YEARS OLD) và thứ 35 NĂM (35 YEARSOLD).

Đám tiệc nào nên có thứ rượu này thì lấy làm vui lắm.

Mấy tiệm rượu Lạc-Tinh-Saigon Chợ lớn đều có bán là. Nội Đông-pháp bán ở số 41 mình hàng.

LIM HONG BENG & Co

47 & 58, Rue d'Ormay, 47 & 53 SAIGON

HỆNH DẠY THỢ: Hong-beng-Saigon & Hợp nhả thợ: N. 60

N. B. - Nếu vị nào mua về bán lại hay là mua về uống thì hãy viết thư cho hãng này hay, thì hãng sẵn lòng gửi quà cho ở nhà của vị chẳng hạn.

- A. - Anh uống rượu gì đó rồi bộ ngon lắm vậy ănh?
- B. - Tôi ưa uống có một thứ rượu Cognac có hiệu Ch. Jobit & Co mà thôi.
- A. - Sao ănh không chịu uống thứ hiệu khác?
- B. - Vì thứ khác không biết có được củ với 18 năm đó, 35 năm uống mà bỏ sức lực hơn thứ Ch. Jobit & Co này chăng?
- (Ồu anh thật thuộc điều gì đó coi bộ ngon và thơm lắm vậy ănh).
- A. - Tôi ưa hút thuốc điều này hiệu « THE DRAGON » (Cigarettes) thì thời vì mùi nó rất thơm mà lại khỏi lo sanh bệnh.
- B. - Mà ở đâu trữ vậy?
- A. - Tại hãng Lim Hong Beng & Co đường D'ormay nhà số 47 cho tới 53 chỗ ở đầu này.

RESTAURANT « MON PLAISIR »

167, Rue Paul-Blanchy - Tân-dinh-Saigon

J. B^o NGUYEN-VAN-THAN, propriétaire

Ouverture le 15 Septembre 1920

Repas à la carte, Repas sur commande, Casse-croûte toute heure

Salons particuliers pour famille.

Salon spécial mis à titre gracieux pour Assemblées Amicales autorisées.

TIỆM MAY CỦA M^o HUYNH-CÔNG-PHÚ

92 Quai Belgique (Cầu-ông-Lớn) Saigon. - May quần áo Tây và Annam đủ kiểu. May mau và chắc, đường kim mũi chỉ thật khéo - Có bán hàng Tàu thượng. Tay Cò-vấp và Cao-lãnh thật tốt và rẻ. Nhất là: Nhung Hàng, Rêu, Lụa, Lông và các thứ hàng-mốt, tiệm tôi may khéo hơn hết, kiểu rất hươ-mỹ (mode très élégante).

Kính mời quý ông qui bà con rảnh quá bước lại tiệm tôi may thử một Pn thì rõ.

Huynh Công Phú

HỒI NGƯỜI ANNAM!

Hãy nỗ lực mà quảng khai nông, công, thương chừ nghiệp!!
Hãy lập hàng tàu để chở hàng vật và đưa hành khách.

ĐỪNG THEO CHÌU LÒN KHÁCH KIỆU-CỬ NỮA

Hãy đặt đóng tàu lớn, tàu nhỏ, tàu đặc ghe, và xà-lang.
Hãy lựa hàng nào chắc chắn mà hồi thăm thì họ sẽ giúp sức đóng đủ thứ tàu cho mà dùng.

Mau mau viết thư mà hồi ông: **CHARLES BARDON** ở đường Paul Blanchy số 186 tại Saigon, là chủ hãng đóng tàu có danh tiếng Annam ăi cũng biết và chuyên nghề đóng tàu đủ thứ để dùng trong xứ này. Hãng này đóng tàu để chở hàng-hóa và đưa họ hành lớn nhỏ đủ kiểu, tàu chạy mau mà sợ phí nhe.

Tàu đò Annam

Cửa M. Võ-thê-Báo ăi Năm-Ngô, để đưa hành-khách

Đường bị từ Tân-châu và Long-xuyên

Có hai chiếc tàu « Báo-Long » và « Jamana », luân phiên nhau, mỗi ngày cứ 7 giờ sớm mai ở Tân-châu chạy đi Côn-các, Chợ-vàm, Bàu-dinh, Phú-an, Chợ-mới, Chợ-thủ, Cầu-lao-giang, Mỹ-luôn, Kinh-chả-và, Xê-mách và Long-xuyên. - Ở Long-xuyên mỗi ngày buổi sớm mai 7 giờ chạy về Tân-châu cũng ghé theo máy chèo đã nói trên đây.

Đường từ Rach-giá bị Phước-long

Chiếc tàu « Moména » ở Rach-giá chạy đi Trà-niên, Cái-bán, Hóc-quả, Gò-quao, Kinh-xàng-cục, Chát-bàng, Cảnh-dền, ngã-tu, kinh Xê-thoàn và Phước-long.

Ai muốn buôn hàng Bắc

Đông-bào trong lục châu ta, nếu ông nào muốn buôn hàng Bắc bắt đầu là thứ hàng nào, xin cứ viết thư ngay cho ông TRINH-xuân-Nghĩa, 13 rue du GRANVRE à HANOI. Tiệm này buôn bán đã lâu, cứ lấy sự tín cần làm đầu.

Có trữ sẵn đủ các thứ hàng-hóa Bắc kỳ như: Lương, Xuyên, Lành, Khăn-sếp, đồ cần, ghế Thonet các kiểu v. v. ....

Lại có tiệm nhánh ở Hongkong (Hương-Côn) để lo mua bán giùm các thứ hàng-hóa. Nếu chừ qui-kách ở trong lục châu muốn mua hàng-hóa chi ở Hương-Côn hoặc có sáng-vật gì mà muốn bán xuất cần cho các nước, thì xin cứ viết thư cho ông Trinh-xuân-Nghĩa mà thương lượng.

Casino de Dakao

Kính cùng chừ tôn Qui-khách đặng rõ tại rạp hát bóng Dakao, chúng tôi muốn cho vui và vừa lòng Qui-khách, nên mỗi tuần thay và đổi lớp ba lần, thứ năm, chéa-nhật, và thứ ba, hãng hết lòng lựa tuồng thiệt hay, thiệt vui và nhiều lớp tuồng mẫu nhiệm vô cùng, của các hãng bên Đại-pháp bày chế ra, trước coi đã vui, sau rõ thông cách khôn khéo, kiểm thời, bình tốt tươi tở rõ, máy hát chẳng rung như nhà hát chánh, cũng giá rẻ.

Cái xin Chừ Qui-ông, Qui-bà, và chừ Qui-hữu, lúc giờ mát, trăng thanh, nhân du hững cánh xin ghé tại rạp hát bóng Dakao trước mua vui coi cho đẹp mắt, thì chúng tôi thậm cảm chẳng cùng.

Trại mộc, chạm và cưa, hiệu là:

« Michel NGUYEN-HIÉP-HOÀ »

Tại Lái-thiêu, đường ra Công-xi-heo (Abattoir)

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là: Bàn ăn mặc đá dài, có cần diêm, hay là tron; Bàn ăn mặc đá tron, kê thành hay không; Bàn ăn mặc gỗ liến, Bàn tron 4 trụ, 1 trụ, mặc đá hay là mặc cây liến; Bàn lấu; Bàn khách (pour salon) Bàn rượu (Tables d'appéritif) có nhiều kiểu; Váng một, hai, ba, chơn tiện có diêm; Tủ thờ cưa hay là tron, có nhiều kiểu; Tủ áo; Tủ rượu (buffet desserte ou étagère) Tủ kiển để sách bibliothéque) Tủ kiển soi, 1 hay là 2 miếng; Giá nón, áo, dù (Porte parapluie ou chapeau) Trụ để kiển (colonne) ghế ngồi (banquette) hay là kiển khác, có nhiều thứ; Ghế Báng-nguyệt; Bàn viết; Bàn rửa mặt; Vải g ngồi mặc bằng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kim-thời, bằng cây Trác, cưa-lai, gỗ, toàn là danh-mộc; thợ làm khéo-leo tinh-xào, không già-dồi.

Xin quý-ông có muốn dùng các món kê trên đây, hoặc theo ý, thì gọi thợ về kiển, cùng là thợ hành dân tại Trại tôi, ở Lái-thiêu, đường ra công-xi-heo (abattoir) hoặc mua hay là đặt, thì tôi sẵn lòng làm mau và kỹ-lượng cho vừa ý quý-ông.

CHỦ-TRẠI cần khải.

Cáo bạch

Chúng tôi có mở 1 tiệm hiệu là Tân-phát-Long tại đường d'Adran số 145 nhằm góc đường Ohier số 1 để sửa đèn Lito-landi đèn Manchons xe máy, lò-sắt, máy đá b chữ, máy hát và máy bết bông và các thứ đồng-hồ v.v.

Lại cũng có bán: Manchons, carbure và dầu essence. Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý-ông giao cho chúng tôi. Mỗi khi quý-quan có đám tiệc thì mà muốn chưng đèn trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng làm được; miêng là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vầy:

NGUYEN-VĂN-CHUỘC
115, rue d'Adran
SAIGON

Cáo bạch

Tiệm Guốc và Khăn-dông
Hiệu tiệm « TỬA-MINH »
của M. NGUYEN-KIM-THINH
Thông-ngôn Tòa án Mytho

Kính trình cùng Lục-châu chư tôn ông quý khách được hay: Nay tôi mới mở ra một tiệm guốc, sơn-phết một cách kỹ-lượng, và khăn đóng bằng nhiều hãng Bomhay thượng hạng nhẹ nhàn thật là đẹp lắm, theo kiểu kim thời. Các xin chư quý ông, quý Thầy, quý Bà, quý Cô có lòng hạ cố giúp tôi nên việc, thì tôi thật cảm tạnh tình, hàng ngày ghi tạc.

NGUYEN-KIM-THINH,
Đưa khải.

Dinh-Châu

Tư-chức Công-ti Chợ-mới (Long-xuyên)
(Tục gọi là hội Thầy-Chương)

Có dệt đủ các thứ hàng ta rất khéo, bề khổ từ 7 tấc tới 7 tấc rưỡi tây; dệt rộng to Tân-châu, đã tốt lại chắc. Những hàng dệt kể ra sau này:

Hồ-là, Lục-soạn, lạnh tron v.v.... có dệt các thứ hàng canh to chỉ vài đẹp để võ cùng, có dệt hàng gộc kêu là Tít-so để may đồ tây tốt lắm. Sau sẽ có dệt xuyên. Hàng trắng ngan ngứa mỗi thước tây. 1 \$30 Hàng đen ngan ngứa mỗi thước tây. 1 \$50 Hàng đen cũng tại là của bôn công-ti nhuộm thật tốt hơn hồi.

Đông bang chư quân-tử, nếu muốn mua về bán lại xin gọi thợ cho: M. Nguyễn-hữu-Chương, Directeur de la Société de Production de Soie à Chợ-mới (Long-xuyên).

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Ở tại đường Viénot, số 40, ngay chợ Saigon mới

HUYNH-VĂN-NHUNG kẻ nghiệp.

Marque déposée

Nhãn hiệu có dấu chứng tại Tòa.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kim thời, làm đá mau mà lại khéo, làm đồ làm ô ăn trâu có chưng bằng đồng si ni-kên (Nickel) qui khách ở Lục châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thư thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gọi lập tức (Contre remboursement) nghĩa là đem tiền đền đóng cho nhà thợ mà lấy đồ.

HUYNH-VĂN-NHUNG cần bạch.

Garage HUYNH-VĂN-NHUNG

Đường Viénot n° 36 Saigon

Tiệm bán đồ phụ tùng xe hơi, xe máy đạp, xe kéo sửa đủ các thứ máy rất kỹ can, còn sửa xe hơi thì tôi có sẵn thợ thiệp nghệ, công việc làm đá mau mà giá lại rẻ hơn các nơi khác, Garage tôi làm Đại-ly bán dầu Essence Schell và dầu nhớt để chề xe và các thứ máy, cho hãng Franco-Asiatique des Pétroles, bán y giá của hãng. Lại cũng có bán 2 cái xe hơi hiệu Dodge còn mới để cho mượn, hoặc đi đăm cuối hay là đi chơi xa rất phượng tiện, giá định rẻ, xe lại chạy mau chẳng khi nào hay chết dọc đường.

HUYNH-VĂN-NHUNG, propriétaire.

Mỹ-kỳ

TRUONG-NGOC GIU propriétaire

Tiệm họa chơn dung và khắc con dấu ở đường Turc, số 16, ngay nhà hàng Motet - SAIGON

Kính cáo cùng chư Quý-khách đạ g hay, tiệm tôi có khắc con dấu bằng đồng, bằng mù thụng, bằng cây - có chạm bằng đồng, cũng chạm nhân hiệu người mà vẽ; vẽ bằng dầu sơn vẽ hồ vẽ nước thuốc màu, hay là bằng mực tàu, hoặc bằng viết chỉ than - họa liền, liền, tranh sơn thủy - theo rap hát - khác hình chơn dung vẽ bằng đồng, bằng đá chạm thạch đé theo mô-bia tranh năm cũng chẳng phải - có thợ chạm các thứ cây danh mộc.

Như Quý-khách nào muốn hỏi giá về vẽ một chi-tin thì cho tôi, tôi sẽ có báo (catalogue).

TRUONG-NGOC GIU, Cần khải.

Tiệm may và đóng giày

17, 19, Rue Amiral Courbet, Saigon

Xin đồng-bang cùng chư Quý-hữu, niềm tình cảm tôi làm cho nên rất đẹp.

Có gọi Contre-Rem-boursement.

Tôi có bán rượu lê có trữ bán đủ thứ y đức. Langea.

LÊ-VĂN-BÁ

Hà-cảnh-Lạc

dit Bày-Khoê

BUOUTERIE - SOIERIE - MERCERIE
23, Rue Schroeder - SAIGON
Adresse téléphonique: 295

Tiệm bán đồ nữ-trang đủ kiểu thật tối và khéo. Có bán đủ các thứ hàng tây, hàng Nhật-bổn, hàng bắc và hàng An-nam. Chư quý khách mua đồ nữ-trang tại tiệm tôi thì khỏi sợ làm vì đồ của tôi làm rất kỹ lưỡng.

Muốn cho khỏi sợ hậu hoạn, chư quý vị khi mua đồ rồi hãy thử vàng lại mà coi cho vừa ý và cân lại cho chắc chắn (tại tiệm có đá thử vàng, acide azotique, có cân tây, và cân Annam) Cũng phải lấy thơ cho có bằng cứ đặng khỏi sợ cãi lý sau.

Chùa-hoa; Hà-Chảnh-Lạc dit Bày-Khoê Cần khải.

Quảng cáo

Marque

Công-ty chúng tôi có làm và bán các thứ nước mắm Phan-thiết, Phú-hải, Mũi-né, Phan-ri và Phú-quốc; nước mắm tằm, và về bán số từ nửa lít sắp lên; Nước mắm chúng tôi đã trải nhiều lần sơ hóa nghiệm Nhà-nước (Laboratoire officiel) lấy về phân giải (Analyse) đều được đứng luật Nhà-nước được, theo nghị định ngày 21 Décembre 1916, và đã được giám quan Thu-hiến số Hés-nghiệm (Directeur du Laboratoire) chứng khen. Và chúng, nước mắm là một vật thực rất cần cho nhện dân, cho nên luật nhà nước đã có nghiêm điều trừng phạt những người làm nước mắm giả dối, hoặc làm không đúng luật buộc, hại cho tỷ vị và sức khỏe người ta. Vậy xin quý khách quang cố nhận dấu hiệu LIEN-THANH cho khỏi lầm và khỏi hại về sanh.

Hiện nay công-ty chúng tôi đang lập một phòng Hoá-nghiệm riêng tại khách-hội để phân giải nước mắm, cốt giữ thiệt thà, đối với lòng tin cần quí khách; và khỏi hại về sanh nhơn dân, đối với pháp luật nhà nước. Tại công-ty chúng tôi lại có bán bột lọc, phân-thiết, bán các thứ hàng, nhiều, xuyên, lĩnh, bông và tron, vải sọc vải trắng của Công-ty chúng tôi chế đặt ra, tại Quảng-nam và các thứ hàng Bắc-kỳ, đồ cầu ốc, đồ đồng, đồ sứ, các thứ Savons, hồ-lieu, nón tây, các thứ ruy-ri, nước sủi, sữa Nestlé. Giá bán thật thà, bằng các chẵn. Lại chúng tôi có buôn các thổ hóa xuất cảng, nhập cảng, và làm commissionnaire nữa. Như quí-khách có cần dùng vật gì mà trong tiêu hiệu không có, thì chúng tôi cũng sẵn lòng đi mua giùm cho, giá rẻ nhất được. Kính thỉnh quí-khách

quang cố ghé bước lại tiêu hiệu buôn chúng tôi để cũng có. Kỳ là chúng tôi được hạnh phúc lắm.

Liên-Thành Công-ty 1, 2, 3, Quai Piquet, CHOLON, Kinh đô.

TIỆM GỬA ANNAM Gạo bạch

Kính lời chào chư quý-vệ đặng hay, tôi có lập tiệm của được sáu năm nay đặt hiệu là NAM-THÀNH-Phát lại làng An-chính-công gần Cát-bê, tiệm tôi cura những cây chỉ là sau này: Đâu, sao, gỗ, huỳnh, bời lồi, trúc, càm-lai và trong tiệm có kêu thợ rất khéo đóng tủ gỗ chôn ốc và tron báp, bàn ăn, ghế thonet ghế fauteuille, đóng ghế lều, ghế chờ lều, tấm bàn mũi tây, và thứ bời theo kiểu kiếm thời rất chắc chắn khéo léo, lại có trữ hàng tư lượ, đồ bán tây, và càn Hà-nội, và đồ nhỏ mọn thường dùng, như là tạp-dá, dấu chai thang dứa công, ghế, bành lái, chèo dầm đều có, vì tiệm tôi dùng thợ của và người làm công đều là người Annam (tiền công nhẹ và số phí ít nên tôi có thể mà bán giá rẻ hơn tiệm khác-trừ, nay mới xin chur ông mở lòng có cấp giúp báp đồng-lương cho rần việc, thì tôi cảm đội ơn người đồng-bang có lòng cố cấp cùng tôi, còn mấy ông muốn đặt món chi, hoặc mua món chi xin giới thơ thường ngh) thì tôi sẵn lòng đi mua lập tức và khi-tại chịu làm mợ. chi cho chur ông thì tôi rần sức làm cho vừa lòng đẹp ý các ngài.

Chỗ tiệm: HUYNH-VĂN-GIAI cửa hội-đồng kinh đô.

Tại chợ Long-xuyên có tiệm ngũ của thầy Hai Thuận, hiệu là: NHON-THUAN KHACH SANG, xin đồng-bang chiếu cò.

Nhà máy xay lúa nhà máy xay lúa.

Nếu chur vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toan chạo chạy động 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mọi ngày (24 giờ). Nếu chur vị muốn bán giá rẻ đặng mà lập hoàn-thành một cái nhà máy xay úa, đồ nhà, nên đúc, ráp máy. ch-g chạy đèn khí vắn vắn, nói tắt một đến nghìn là chạy được.

Nếu chur vị cách để trả tiền và sai báp chur gặp các việc của chur vị thì khiên, thì nên tại hàng:

BONNEFOY & CIE Société Maritime & Commerciale D'OR PACIFIQUE Successeurs

Đường d'Ormay mà sự tinh và lành này sẽ chỉ các đầu cần lách cho hoặc đưa coi kiểu thức (hình đồ) cũng giá tiền. Có nhiều giấy tờ làm bằng có rằn đi có chịu cho nhiều chủ thanh tự rồi. Sau này hàng chúng ta cho chur qui vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằn: chur qui vị ở xa xuôi không tiện để giao thiệp buôn bán lúa gạo cũng ngoại-quốc thì bằng chúng ta sẽ bớt lòng mà giúp cho: nghĩa là chịu giá cả giảm cho.

Hàng chúng ta cho chur qui vị hay rằn: Tại hàng có sẵn Tàu khói (chaloupe à vapeur) mới và cũ, như chur qui vị mua mới và cách trả tiền thì xin đến tại hàng mà sự tinh.

TRUYỀN

Gian-Thương bạc bành

Môi xuất bản

Xem truyền này rất có thú vị về cuộc tranh thượng, giá mỗi cuốn 0\$ 10. Tại quán HONG-CO MINH-DAM và Công-ty BẮC-KỲ bán.

QUYNH-MY

NGUYỄN-NGỌC-CU

Số 20 đường Amiral-Courbet (CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, tấm, càm, trà hột, trà-tàu, thuốc hút cùng các vật dùng khác.

Nước-mắm Phú-quốc ngon thượng hạng.

TIỆM

Nguyễn-hữu-Sanh

01, Rue Catinat 01, SAIGON

Có bán đồ thứ hàng Tàu, hàng Tây tốt lắm mà giá cũng rẻ.

Còn thợ may đồng làm, may đá khéo lại chắc, mà lại may cũng mau nữa.

Có bán các thứ nón Tây của người Bắc làm. Nón tốt giá rẻ.

Lục-Tinh Khách-Lầu

Số 84-92, đường Espagne SAIGON

Lành Annam làm tại Bắc-kỳ giá rẻ và chắc tốt hơn lành ngoại bang. Bán sỉ và bán lẻ tại tiệm.

NU-CONG-THANH

Góc chợ mới Saigon đường Espagne số 82.

Chur vị ở xa xin giới thơ đến mà hỏi kiểu.

CHO BÈ

xe hơi cho mượn

43-45, - đường d'Ormay, Saigon

Để cho mượn đi chơi hoặc Vãng-tàn (Càp) Baria, Tây-ninh cùng các nơi khác.

Giá rẻ hơn hết.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tình những tưởng mới đã hay mà lại vui, thú nầy Nam-kỳ chưa hề có. Liệt vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

TIỆM-AN-PHONG

Bán hàng Tây và hàng Bắc, TẠI CHỢ CAO-LANH

Kính lời trình bày lục-châu quí-khách đặng. Tiệm tôi có bán rằn hàng Tàu những là vắn xuyên lĩnh nhiều cũng là hàng ta kêu là hàng vườn, nhuộm đen điện lạng thật tốt không thể trở, tôi chắc ý, vì chăm tại Cao-lanh tốt (giá rẻ) nên đồ nhuộm đen của tôi hột cao chằm không tiết, đã nhuộm nhiều chằm rất kỳ cang giá rẻ hơn xứ khác, vì các xứ khác phải mua chằm tại xứ tôi giá mắc, nên không thể bì kiếp hàng đen của tôi, còn đồ hàng Bắc tôi cũng đủ thứ, tôi lĩnh tại Hà-nội, như quí-khách muốn mua vật chi dùng, xin giới thơ đến, tôi sẽ giới lại nữa, như vị nào muốn mua nhiều mà bán tôi tình giá thật nhẹ, như muốn hỏi giá trước tôi cũng trả lời liền, hàng tôi giới con-remboursement.

Cao-lanh, Nguyễn-trần-Thước. Các loại

PHNOM-PENH-BAZAR TRƯỞNG-KHUÂN

- GIÁ BÁN SỈ
Nóc áo bông màu kaki No 503
12 cái..... 0 \$ 40
Hành bông (poupées) mặc áo ren..... 2 \$ 20
Giấy viết tực « Vallin » trắng tốt 0 m 22 x 0 m 43 - mỗi xấp 100 tờ dơi - 12 xấp..... 5 \$ 60
Giấy viết tực « Idylle » mỗi hộp 50 bao dơi, 50 tờ, có màu - 12 hộp..... 8 \$ 55
Bầu trắng để lót cỡ áo dài (Annam) - 12 cái..... 1 \$ 70
Cartes postales Nhật-bôn bằng cây tuồng, hình vẽ tay, có màu « hoa-diêu » « sơn-thủy » và hình người - Một trăm.... 6 \$ 00
Cartes postales giặc Âu-châu - Một trăm..... 1 \$ 60
Cartes postales hình xứ Cao-Miên, Bô-Thiên, Bô-Thích - Một trăm..... 2 \$ 00
Bao thơ vàng (chàng mông) thứ tương đương - Một ngàn.. 2 \$ 80
Ngôi viết « Sergeant-Major » mỗi hộp 100 ngôi - 12 hộp... 6 \$ 50
Gửi contre remboursement.

Chữ-nhơn - Quận-ly

LY-HUU-DU

25-26-27, Quai Piquet (Phnom-Penh)

Đồ-văn-Bình khách lâu NHONG NGŨ CHO MƯỢN

BÁN GAFE SỚM MỎI, VÀ CÒM ANNAM CÒM TÂY

No 31-33-35, rue Amiral Courbet ở ngang nhà hàng Nam-đông-Hương, Chợ-mới Saigon

Đại-ly, Lê-Suméc-bạch

Hình cảnh Đê-thiên, Đê-thích

Bên Âu-Mỹ nghe đều biết Đê-thiên Đê-thích là cảnh khéo trong thế-gian. Có nhiều người bên-quốc đến xem rồi tưởng là tiên phật làm ra, coi rồi về thuật lại không hết sự khéo léo (cũng chẳng ai tin) có kẻ bày sự đi đoan thêm bớt quá kể.

Tôi thấy có cartes postales bán nhỏ nhỏ coi, nên tôi có đến chụp hình ra lớn coi cho phân biệt N° 1 thành ngoại N° 2 cấp như N° 3 cắt ba chốt hệt N° 4 con gái russi múa và Đê-thiên N° 5 đến Đê-thiên N° 6, 1 đầy phật lang-can bên đàng, mỗi cách đều chụp 2 thư, thứ 18-24 bán 1\$50 mỗi. Âm thứ 18-24 bán 1\$50 mỗi. Âm thứ 18-24 bán 1\$50 mỗi. Âm thứ 18-24 bán 1\$50 mỗi.

Vậy chớ tón coi đến riêng rồi nên mua để làm đầu tích treo chơi coi ngộ hơn son-thủy, còn người chưa đi nên mua để mà xem, kéo tai nghe không bằng mắt thấy, như vị nào muốn mua bao nhiêu coi giá tiền nói trên, mua mandat gửi cho M. Đoàn-văn-Anh Photographe à Caolanh thì có hình gửi đến liền, chẳng sai.

Nay-kính.

Ừ! ngộ quá hớ!

Tại đường Amiral Courbet, số nhà 28, có tiệm bán vàng gô, vàng huỳnh, vàng đầu, cũng có bán bán gỗ nặng cây cặm-lai, đồ làm tại Lai-thiếu thuật là khéo.

Còn những tủ sắt hay là bàn, ghế, giường tủ, vàng ngựa, hoặc dư dùng, hoặc đổi đi đầu mà muốn bán lại thì tiệm tôi cũng mua giùm cho được giá hơn là bán cho nhà học-xon.

Vậy xin chớ quý-ông quý-bà lấy lòng bác-á, đến giúp cho đàng-bang, đường hương mãi cho mau hưng vượng. Đa tạ, đa tạ!

GIỮNG TRỌNG

Ai muốn mua nón

Kính cáo công chừ quý ông và quý thầy lại đường d'Adran môn bài số 110, kể từ ngày 1er Avril 1918, thối đời tiệm qua đường d'Ormat môn bài số 65.

Xin quý ông và quý thầy nhâm lễ nhân đù, xin ghé tiệm tôi xem chốt, thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MỈ

65, RUE D'ORMAT, 65 - SAIGON

TIỆM

Bán Sơn-thủy rất tốt

của M. VÕ-THÀNH-LONG

(tại Lai-thiếu)

Kính cùng lịch vị, và quý ông quý bà đáng rõ: tôi có bán sơn-thủy không thiếu môn chi, và đồ tốt hơn chửa tuập bột, như ông nào ở xa muốn mua, xin nói cách sơn-thủy làm sao, thờ hay là treo chơi theo cách kiêu thời, thì tiệm tôi làm y như lời các ông muốn, và có 10 máy chiếc ghé chở đi bán các nơi trong Lạc-tĩnh, nay sơn-thủy của người Annam nào bán mà có miếng giấy nhỏ hiệu của tôi trên đây là đồ tốt hơn hết, vậy xin quý ông, quý bà cùng đồng-bang trong Lạc-tĩnh có dùng (tableau) sơn-thủy tốt và vẽ khéo cũng lâu phai thì xin gửi thơ đến tôi và để chờ ở cho kỹ càng thì có gae tôi chờ đến cho, bác kỹ là mua nhiều ít thì tôi cũng sẵn lòng đem tới luôn luôn, cúi xin quý ông, quý bà có lòng báo hiệp nhường lấy, đòng-bào mà mua giúp cũng nhau cho nên việc, vậy mới khỏi mua của china, tôi rất thán cảm quý ông quý bà làm lắm !!

VÕ-THÀNH-LONG

cán khải

Assortiment de nouveautés diverses saleries

Toàn-thành

28, rue de la soie, 28

HANOI (TONKIN)

Hiện bán hàng tơ lụa ở phố hàng Đào số 28 (Hanoi). Bên hiệu mới lập hiệu bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ đã dựng hơn một năm nay. Đựng nhiều chừ quý vị ở Lạc-hầu có lòng chiều cô và khen ngợi. Mục-dịch của bên hiệu là cốt lấy điều thật thà cần thận làm đầu. Đối đãi với các quý-vị ở xa, cũng như là đến tại bên hiệu. Bắc-kỳ hóa hạng xin kê sau đây:

Lương, xuyên, lãnh, lụa, bông, què, thò, vân, địa, sồi, lụa-lông, hột-mè, the-la-cô, lụa cò-dê, lụa nguyên, lụa đả-sơn, sa, bằng, sa-hột, và lụa bông satin v...

Các thứ hàng này để mộc, nấu trắng, nhuộm các màu và nhuộm đen đều có cả. (Như muốn coi hàng thì hồi hàng k'ều (échantillons); hàng gửi bằng contre remboursement, tiền cước gửi về phần bốn hiệu chừ.

Xin chừ quý vị chiều cô cho.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thập mướn đèn khí đá (carbure) tế, kỹ-yên, tán giá hạ-tho.

Khăn đen bằng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mới và bán lẻ, vô ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gửi contre remboursement (nghĩa là đòng bạc tại nhà thơ mà lãnh đò).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng là sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Pis comment).

TRƯƠNG-VĂN-HANH

Cán bạc

TIỆM TAN-HUỆ VINH-PHẬT

CHA M. NGUYỄN-NỮ-LAM

134-135, đường Colonel Bonnaud Saigon, gần garage xe lửa Mylho.

Có máy áo xiêm kiểu kim thời, Bán đủ hàng Tàu, và cả bán 1 cái máy mai HIỆU SINGER còn mới giá (70 \$ 00)

BOULANGERIE COCHINCHINOISE

Lò bánh mì Annam

HIỆU NAM-KY

NGUYỄN-VĂN-LUẬN

49, Rue Boresse-Saigon

Lò bánh mì này thiết của người Annam, làm bánh thiết ngon, có làm bánh bán-nguyệt (Croissant) ngon lắm; ai muốn đặt làm các thứ bánh chi, xin cho hay trước 2 ngày. Xin các ông các bà hãy mua giúp cho chúng tôi, nay chúng tôi được còn lợi đây là nhờ quý ông quý bà chiều cô mua giúp cho người Annam được bữa bả lâu dài, mà tranh thương cũng khách trả trong muốn một đồ thời.

Nguyễn-văn-Luận,

Đào-văn-Mung,

Lê-văn-Bình,

cần khai.

Xe hơi tốt quá

One Ford 5 seater touring car for sale N° 1409 - 14 H.P. in good running order. Price 1400 \$ 00 Or near offer can be seen anyone chief boomer Rizieric jec Chéong.

B. PARKER

Có một cái xe hơi năm chỗ ngồi, sức mạnh 14 ngựa, giá bán 1400 \$ 00. Xin quý khách ai muốn mua thì mau đến tại nhà máy Di-Xương Chư-lớn mà nghị định cùng ông B. PARKER.

Tại chợ Tràon có tiệm nhỏ của M. Lê-Mai, hiệu là: NAM-BAC-AL, xin đòng-bào chiều cô.

Tiệm đong xe

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Laro môn bài 90 và 101.

(Bãi-hệ) Saigon

Trần-văn-Hiệp chủ tiệm

Hình công Lạc-châu quý khách cũng rõ: Tiệm tôi có đong đủ kiểu xe như là: xe mai, xe hai bánh, xe bốn, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cả nữa lại chắc chắn; có bán đến xe đã kiêu, bánh xe cao-su bằng cây gi-ly làm tây, chế lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiểu đơn tây, để bán kể xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên chỉ, chường đẹp hai tiếng, bình để thắp đèn khí để theo xe, sơn xe và sửa xe.

Có xin quý khách có dịp đến Bãi-hệ, xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, rồi có cần dùng mua đồ thì tôi mua giúp cho người, và có cần sửa chữa xe thì chừ quý khách ai muốn mua thì mau đến tại tiệm tôi cũng giá rẻ tôi sẵn lòng bán đày.

Còn tất cả các thứ bán đường là đồ xe, bánh xe, sơn xe, và các đồ khác mà ở đây nơi tiệm Tôi trước mặt chợ xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lạc-hầu, đường d'Espagne.

Trần-văn-Hiệp chủ tiệm

NAM-HỒNG-PHẬT

KHÁCH SANG

ở đường Boulevard Bonnard,

số 106 ngang Gare xe lửa Saigon.

Govap tại chợ-mới Saigon

Bán rượu tây và sửa xe máy đén essence và đèn alcool.

Có cho mướn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát giá rẻ.

Thiết-nghiệp-Xương

F. NAM & L. LUC Pros

Đường Pellerin môn bài số 142-144 SAIGON

Bên hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tu bổ và chữa khóa đủ kiểu.

Bên hiệu bán bóng và các thứ kim khí rất khéo.

Sửa súng và đủ các thứ khí giới.

Sửa các thứ máy mô-tơ và máy chày hơi nước-sôi.

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vô, tâm thường và rất đúng cỡ.

RÈN GIƯỜNG SẮT VÀ ĐỒ ĐÙNG

NGOÀI HUỆ-VIÊN

Bên hiệu có sẵn đủ đồ khí cụ, đồ máy móc: linh hảo hơn hết các hiệu xưởng Saigon.

CÔNG-VIỆC LẮM-KY CANG

GIÁ LẠI RẺ

Tổng-ly của bên hiệu là « M. BA ZERQUE » cựu đầu mục máy móc Thủy-xưởng Công-nghệ.

CÓ MUA VÀ BÁN TU SAT

Tiệm bán đồ nữ-trang

HIỆU HAM-HANH

Số 14, đường Testard Cholon

Tại tiệm tôi có bán đồ nữ-trang, đủ kiểu đủ cách tiện dụng theo lối kim-thời, như là: khăn-chàm, vàng vòng, chuỗi bột hoa-tai, giầy-chàng, cà-rà, neo, xuyến và mũ-đai-don nhiều cách khéo lạ vô cùng.

Có thợ khéo ở sẵn trong tiệm, ai muốn đặt kiểu nào, thì thợ làm đủ mau mà lại khéo, cũng có bán hàng Tàu, hàng Bắc, và xuyến, lãnh, nhiều, vàng, nơ, rế và tất cả thượng hạng.

Kính xin máy bà mấy có rộng lòng chiều cô, tôi rất thán cảm thành ơn.

Trần-văn-Ty chủ tiệm